

Belastingdienst

Landelijke landbouwnormen 2011

Het Platform Land- en tuinbouw heeft in overleg met het landbouwbedrijfsleven de Landelijke Landbouwnormen 2011 voorbereid.

De vastgestelde normen hebben betrekking op onttrekkingen, waardering en op afschrijving. Zij worden door de Belastingdienst toegepast bij de beoordeling van de aangiften.

De Landelijke Landbouwnormen gelden alleen voor ondernemers in de agrarische sector.

Inhoudsopgave

Voorwoord 1

- 1. Inleiding 2**
- 2. Onttrekkingen 3**
 - 2.1. Eigen verbruik 3
 - 2.2. Privégedeelte kosten 5
- 3. Dieren 7**
 - 3.1. Rundvee 7
 - 3.1.1. *Zelfopgefokt rundvee* 7
 - 3.1.2. *Waarderingsystemen* 8
 - 3.1.3. *Aangekocht rundvee* 9
 - 3.1.4. *Gemiddelde-waardesysteem* 10
 - 3.1.5. *Individuele methode* 11
 - 3.1.6. *Embryo(kalf)* 12
 - 3.1.7. *Vleesvee* 12
 - 3.1.7.1. *Opfokkosten vleesstieren* 12
 - 3.1.7.2. *Opfokkosten roséveeskalveren* 13
 - 3.1.7.3. *Opfokkosten blankveeskalveren* 13
 - 3.2. Varkens 14
 - 3.2.1. *Zeugen en opfokzeugen* 14
 - 3.2.2. *Biggen* 15
 - 3.2.3. *Vleesvarkens* 16
 - 3.3. Pluimvee 17
 - 3.3.1. *Vleeskalkoenen* 17
 - 3.3.2. *Opfokleghennen* 18
 - 3.3.3. *Leghennen* 18
 - 3.3.4. *Vleeskuikenouderdieren* 19
 - 3.3.5. *Vleeskuikens* 20
 - 3.4. Schapen 20
 - 3.5. Geiten 21
 - 3.6. Nertsen 22
 - 3.7. Konijnen 22
- 4. Voorraad maïs en gras 23**
 - 4.1. Voorraad maïs eigen teelt 23
 - 4.2. Voorraad kuilgras en hooi eigen teelt 23
- 5. Veldinventaris landbouw en buitenteelten tuinbouw 25**
 - 5.1. Begrip veldinventaris 25
 - 5.2. Uitgangspunten waardering veldinventaris 25
 - 5.3. Te activeren onkosten 26
 - 5.4. Ingroeiregeling tot 2012 26
 - 5.5. Voorraad geoogst product akkerbouw en groenteteelt (buitenteelten) 27
- 6. Vorderingen akkerbouw en veehouderij 28**
 - 6.1. Nabetaling of bijtelling melkgeld 28
 - 6.2. Prestatietoeslag melkgeld e.d. 28
 - 6.3. Omzetreductie veevoer e.d. 28
 - 6.4. Suikerbieten 28

- 7. Tuinbouw 29**
 - 7.1. Afschrijvingsnormen glastuinbouw 29
 - 7.1.1. *Geldigheid afschrijvingsnormen glastuinbouw 29*
 - 7.1.2. *Afschrijvingsregime glastuinbouw 29*
 - 7.1.3. *Afschrijvingsgegevens investeringen in bedrijfsmiddelen glastuinbouw 30*
 - 7.2. Afschrijvingsnormen champignonenteelt 34
 - 7.2.1. *Geldigheid afschrijvingsnormen champignonenteelt 34*
 - 7.2.2. *Afschrijvingsregime champignonenteelt 34*
 - 7.2.3. *Afschrijvingsgegevens investeringen in bedrijfsmiddelen champignonenteelt 35*
 - 7.3. Waardering champignons 36
 - 7.4. Waardering aspergeopstanden 37
 - 7.5. Normering veldinventaris voor de glastuinbouw 37
 - 7.5.1. *Begrip veldinventaris 37*
 - 7.5.2. *Normbedragen en uitgangspunten voor activering veldinventaris voor de glastuinbouw 38*
 - 7.5.2.1. *Algemeen 38*
 - 7.5.2.2. *Genormeerde producten 38*
 - 7.5.2.3. *Niet-genormeerde producten 38*
- 8. Bloembollenkramen 40**
 - 8.1. Waarde te velde staande bloembollen 40
 - 8.1.1. *Aangekocht plantgoed bloembollen 40*
 - 8.1.2. *Zelfgekweekte bollen 41*
 - 8.2. Waarde amaryllisbollen 41
 - 8.3. Waarde leliekraam 42
 - 8.3.1. *Aangekocht plantgoed leliekraam 42*
 - 8.3.2. *Zelfgekweekte bollen 43*
- 9. Boomopstanden 44**
 - 9.1. Fruitteelt 44
 - 9.1.1. *Toelichting afschrijvingsgegevens fruitteelt 44*
 - 9.1.2. *Afschrijven over stichtingskosten fruitteelt 44*
 - 9.2. Overgangsregeling fruitteelt 45
 - 9.3. Boomteelt 46
 - 9.3.1. *Aanwaskosten boomteelt 47*
 - 9.3.2. *Doorteeelt 47*
 - 9.3.3. *Oppervlakte boomteelt 47*
 - 9.3.4. *Overgangsregeling boomteelt 48*
- 10. Landbouwmachines 49**
 - 10.1. Geldigheid normen 49
 - 10.2. Afschrijvingsregime 50
 - 10.2.1. *Boekwaardemethode 50*
 - 10.2.2. *Lineaire methode 50*
 - 10.3. Afschrijvingsgegevens landbouwmachines 51
 - 10.4. Melkrobots 52
 - 10.5. Huisvestingssystemen voor leghennen 52
 - 10.6. 2^e Hands machines en nieuwe machines die langer in gebruik blijven dan de afschrijvingstermijnen uit paragraaf 10.3 en 10.4 53
 - 10.6.1. *2^e Hands machines 53*
 - 10.6.1.1. *Ouderdom machine ligt bij aanschaf nog binnen de afschrijvingstermijn van paragraaf 10.3 en 10.4 53*
 - 10.6.1.2. *Machine is bij aanschaf ouder dan de afschrijvingstermijn van paragraaf 10.3 en 10.4. 54*

10.6.1.3. Nieuwe machines die langer in gebruik blijven dan de afschrijvingstermijn uit paragraaf 10.3 en 10.4. 54

11. Productierechten 55

11.1. Productierechten 2011 (2011/2012) 55

12. Ingroeiregeling Koninklijke Coöperatie Cosun U.A. 57

Bijlage 1 Bronnen en organisaties 58

Voorwoord

Het Platform Land- en tuinbouw heeft in onderhandeling met het landbouwbedrijfsleven de Landelijke Landbouwnormen 2011 voorbereid.

Aan het overleg is deelgenomen door:

- Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB)
- Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Nederland
- Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-administratieconsulenten (SRA)
- Vereniging van accountants-, administratie en belastingadvieskantoren "De TAAK"
- Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB)

Het resultaat is dat nu voor het 20e jaar voor de meest gangbare kostenposten en voor bepaalde bedrijfsmiddelen en voorraden voor de in Nederland uitgeoefende akkerbouw, veehouderij en tuinbouw normbedragen zijn vastgesteld. De vele bronnen die voor de berekening van deze bedragen zijn gebruikt, vindt u in de bijlage.

De belangrijkste wijzigingen in deze publicatie van de Landelijke Landbouwnormen zijn:

- Hoofdstuk 3: Dieren.
- Paragraaf 3.1.6. Embryo(kalf). De toelichting is gewijzigd.
- Paragraaf 3.1.7. e.v. Vleesvee. De toelichting is gewijzigd en er zijn nu ook normen voor luxe vleesstieren.
- Paragraaf 3.2.1. Zeugen en opfokzeugen. De waardering en het aantal dagen opfok is gewijzigd.
- Hoofdstuk 4. Voorraad maïs en gras. De toelichting is gewijzigd.
- Hoofdstuk 5. Veldinventaris land- en tuinbouw. De toelichting en omschrijving is gewijzigd.
- Hoofdstuk 11. In de Landbouwnormen 2010 was in hoofdstuk 11 Productierechten opgenomen de Productierechten 2010 (2010/2011) alsmede de Productierechten 2011 (2011/2012). Met ingang van de Landbouwnormen 2011 (2011/2012) worden enkel de Productierechten 2011 (2011/2012) vermeld.

De publicatie van de Landbouwnormen 2011 wordt bekendgemaakt door een persbericht. De tekst van de Landbouwnormen kunt u downloaden via www.belastingdienst.nl.

Als u vragen of opmerkingen heeft naar aanleiding van de Landelijke Landbouwnormen, dan kunt u dit schriftelijk kenbaar maken aan de secretaris:

Belastingdienst/Oost-Brabant/kantoor Eindhoven
T.a.v. de secretaris Platform Land- en tuinbouw
A.F.A. van de Leest
Postbus 90056
5600 PJ Eindhoven

Belastingdienst/Oost/kantoor Doetinchem
Platform Land- en tuinbouw,

Mr. P.L.F. Seegers
voorzitter

1. Inleiding

De in deze publicatie genoemde normen en normbedragen gelden voor de gehele Belastingdienst voor berekening van de jaarwinst voor de in Nederland uitgeoefende bedrijven. Ze gelden dan ook voor alle belastingplichtige ondernemers in de agrarische sector. Alleen in uitzonderlijke gevallen mag van de normen worden afgeweken. U geeft dit in het aangiftebiljet inkomstenbelasting aan bij de vraag: "Bent u bij de vaststelling van het resultaat afgeweken van de Landelijke Landbouwnormen?". Wie zich op zo'n bijzondere situatie beroept, moet duidelijk motiveren waarom de norm niet wordt gehanteerd. Bij enkele onderdelen, zoals het privégedeelte van kosten, is er geen sprake van een norm, maar van een richtlijn. U mag van de richtbedragen afwijken, als u aannemelijk kunt maken waarom de richtbedragen in uw situatie niet toegepast kunnen worden.

Vermelding omzetbelasting

Alle bedragen worden vermeld inclusief omzetbelasting. De bedragen exclusief omzetbelasting staan tussen haakjes of apart in een tabel.

Werken aan winst

De afschrijvingsbeperkingen die per 1 januari 2007 zijn ingevoerd, zijn in de vastgestelde landbouwnormen, voor zover mogelijk, verwerkt. Als de afschrijving op bedrijfsmiddelen nog getoetst moet worden aan de artikelen 3.30 en 3.30a Wet IB 2001, dan is dit in het betreffende hoofdstuk aangegeven.

Geldigheid

Voor de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting gelden de normen voor het kalenderjaar 2011 en voor het gebroken boekjaar dat aanvangt in 2011 en eindigt in 2012 (bijvoorbeeld een boekjaar vanaf 1 mei 2011 tot en met 30 april 2012). Bij een gebroken boekjaar zijn de normen dus ook van toepassing voor de aangifte inkomstenbelasting 2012 en de aangifte vennootschapsbelasting 2011.

2. Onttrekkingen

In dit hoofdstuk worden normbedragen gegeven voor het eigen verbruik van de meest gangbare agrarische producten. Daarna wordt ingegaan op het privégedeelte van de kosten van:

- verwarming
- elektriciteit en water
- het houden van paarden

Vermelding omzetbelasting

Alle bedragen worden vermeld inclusief omzetbelasting. De bedragen exclusief omzetbelasting staan tussen haakjes of apart in een tabel.

2.1. Eigen verbruik

Het volgende overzicht geeft normbedragen voor de meeste agrarische producten. Voor niet-genoemde producten moet zelf de waarde van het eigen verbruik worden aangegeven.

Normbedragen eigen verbruik	Product	Norm
	Melk	Algemeen: € 30,00 (€ 28,30) per persoon Bij betaling superheffing: nihil
	Eieren	€ 5,00 (€ 4,72) per persoon
	Aardappelen	€ 15,00 (€ 14,15) per persoon
	Groenten geteeld onder glas	Bij één teelt: € 9,54 (€ 9,00) per persoon Bij diverse teelten tegelijkertijd: € 19,08 (€ 18,00) per persoon
	Fruit	€ 21,00 (€ 19,81) per persoon
	Snijbloemen geteeld onder glas	€ 31,80 (€ 30,00) per huishouden
	Vleeskuikens	€ 1,77 (€ 1,67) per stuk
	Slachtkippen (leghennen)	€ 0,50 (€ 0,47) per stuk
	Vleeskalkoenen	Gewicht x dagprijs Indicatie gewicht: hennen 9,8 kg; hanen 19,5 kg
	Vleeskuikenouderdieren	Gewicht x dagprijs Indicatie gewicht: 3,8 kg
	Vleesvarkens	Waarde volgens slachtafrekening (gewicht x dagprijs) Als geen gewicht bekend is: € 126,90 (€ 119,72) per varken
	Rundvee /Gebruiksvee	Waarde volgens slachtafrekening (gewicht x dagprijs) Als geen prijs bekend is: € 2,61 (€ 2,46) per kg geslacht gewicht
	Vleesstieren / Vleesvee	Waarde volgens slachtafrekening (gewicht x dagprijs) Als geen prijs bekend is: € 3,31 (€ 3,12) per kg geslacht gewicht

Toelichting

Voor de meeste genoemde producten wordt hierna kort aangegeven wat de belangrijkste uitgangspunten zijn geweest bij het bepalen van de normbedragen. Ook wordt toegelicht hoe een aantal normbedragen moet worden toegepast.

Melk

Bij het vaststellen van het normbedrag is uitgegaan van een verbruik van 75 liter per persoon per jaar. Met leeftijdscategorieën wordt geen rekening gehouden. Het verbruik wordt gewaardeerd tegen de gemiddelde fabrieksprijs. Bij betaling van superheffing wordt het verbruik op nihil gewaardeerd.

Eieren

Het normverbruik is gesteld op 136 eieren per persoon per jaar. Met leeftijdscategorieën wordt geen rekening gehouden. Het verbruik wordt gewaardeerd tegen de gemiddelde LEI-kiloprijs.

Aardappelen

Er is uitgegaan van een normverbruik van 60 kg per persoon per jaar. Met leeftijdscategorieën wordt geen rekening gehouden. Uitgangspunt voor de berekening van het eigen verbruik is de gemiddelde LEI-kiloprijs.

Groenten geteeld onder glas

De norm wordt toegepast per persoon. Bij 1 teelt wordt uitgegaan van 1 soort product. Er wordt van diverse teelten uitgegaan, wanneer gelijktijdig 2 of meerdere verschillende producten worden geteeld. Hierbij wordt per persoon de hogere norm toegepast. Als 2 teelten na elkaar plaatsvinden wordt weer uitgegaan van de enkelvoudige norm bij 1 teelt.

Fruit

Het gebruik is gerelateerd aan het gemiddelde fruitgebruik in Nederland. Daarbij wordt uitgegaan van een zelfvoorzieningsgraad van 60%.

Snijbloemen geteeld onder glas

Wanneer meerdere leden van het huishouden deel uitmaken van de objectieve onderneming (firma), wordt het normbedrag voor snijbloemen verdeeld over die leden.

Pluimvee

Voor het eigen verbruik bij pluimvee is het uitgangspunt het aantal stuks geslacht x het gemiddelde aantal kilo's x de gemiddelde LEI-kiloprijs. Het eigen verbruik van pluimvee moet de ondernemer zelf in aantallen aangeven.

Vleesvarkens

Voor het eigen verbruik bij vleesvarkens is het uitgangspunt het aantal geslachte kilo's x de gemiddelde LEI-kiloprijs.

Rundvee / Gebruiksvee

Voor het eigen verbruik bij het slachten van gebruikt rundvee is het uitgangspunt het aantal geslachte kilo's x de gemiddelde LEI-kiloprijs van 1e kwaliteit slachtkoeien.

Vleesstieren / vleesvee

Voor het eigen verbruik bij vleesvee, dat uitsluitend bestemd is voor de slacht, is het uitgangspunt het aantal geslachte kilo's x de gemiddelde LEI-kiloprijs van diverse soorten kwaliteitsvleesvee.

2.2. Privégedeelte kosten

Het verbruik van energie verschilt van gezin tot gezin. De hierna genoemde bedragen voor deze posten zijn dan ook niet bedoeld als normen, maar als richtbedragen. Ze zijn gebaseerd op een gezin bestaande uit 2 volwassenen en 2 kinderen.

Bij het bepalen van de energiekosten moet rekening worden gehouden met de grootte van de woning en het leefpatroon van het gezin.

Als de privékosten van energie aan de hand van rekeningen kunnen worden vastgesteld, moeten in de jaarstukken de werkelijke kosten worden verwerkt.

De kosten van gas kunnen alleen als bedrijfskosten worden aangemerkt indien en voor zover daadwerkelijk bedrijfsmatig gebruik plaatsvindt.

Wanneer een tuinder gas geleverd krijgt tegen grootverbruikertarief, wordt het richtbedrag bepaald door het normverbruik tegen dit tarief te verhogen met 6% OB.

Als het energiebedrijf een vast bedrag (forfait) voor privéverbruik in rekening brengt, moet dit bedrag in zijn geheel bij de privékosten worden geboekt.

Verwarming

Voor verwarming en koken moeten, afhankelijk van de wijze van verwarmen, de volgende richtbedragen inclusief vastrecht en energiebelasting worden gehanteerd:

	Product	Richtbedrag incl. OB	Richtbedrag excl. OB
Richtbedragen privékosten gas en olie
	Gas	€ 1.660,00	€ 1.395,00
	Olie	€ 1.660,00	€ 1.395,00

Bij het vaststellen van de richtbedragen is uitgegaan van een gemiddeld verbruik van 2.427 m³ gas per jaar. Dit verbruik is omgerekend tegen een gemiddelde landelijke prijs.

Elektriciteit en water

De richtbedragen voor het privéverbruik van elektriciteit en water zijn hieronder weergegeven. Daarbij is rekening gehouden met vastrecht, energiebelasting, heffingskorting en belasting op leidingwater.

	Product	Richtbedrag incl. OB	Richtbedrag excl. OB
Richtbedragen privékosten elektriciteit en water
	Elektriciteit	€ 1.004,00	€ 844,00
	Water	€ 260,00	€ 245,00

Bij het vaststellen van de richtbedragen is uitgegaan van een gemiddeld verbruik van 4.733 kWh elektriciteit per jaar en een gemiddeld verbruik van 186 m³ water per jaar. Dit verbruik is omgerekend tegen een gemiddelde landelijke prijs.

De bedragen zijn exclusief reinigingsrechten, zuiveringslasten en eventuele CAI-abonnementskosten.

Paarden

Paarden die hobbymatig worden gebruikt, worden aangemerkt als privévermogen. Als een paard tot het privévermogen behoort, worden kosten van dekgelden, verzekering, paardenbrok, ruwvoer, dierenarts, et cetera als privékosten aangemerkt.

3. Dieren

In dit hoofdstuk komt de waardering van dieren aan de orde. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen rundvee, varkens, pluimvee, schapen, geiten, nertsen en konijnen.

De termen die in dit hoofdstuk worden gebruikt, sluiten aan bij 'Tabel 4 Diergebonden normen' uit de brochure *Mestbeleid 2010-2013: tabellen* van Dienst Regelingen.

In de berekening van de normbedragen zijn geen arbeids- en rentekosten betrokken. Huisvestingskosten zijn wel meegenomen, gecorrigeerd op basis van fiscale grondslagen.

Vermelding omzetbelasting *Alle bedragen worden vermeld inclusief omzetbelasting. De bedragen exclusief omzetbelasting staan tussen haakjes of apart in een tabel.*

Marktwaarde De normbedragen zijn gebaseerd op kostprijsberekeningen. Uiteraard blijft de hoofdregel van toepassing dat voorraden worden gewaardeerd op de kostprijs of de lagere marktwaarde. Als dit aan de orde is, mag van de normen afgeweken worden en met onderbouwing de lagere marktwaarde gehanteerd worden. Dit is onder andere van toepassing op vlees- en handelsvee. Bij een bepaalde keuze dient wel de bestendige gedragslijn in acht te worden genomen.

3.1. Rundvee

In deze paragraaf wordt de waardering van het rundvee behandeld. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zelfopgefokt rundvee, aangekocht rundvee, vleesstieren en vleeskalveren.

3.1.1. Zelfopgefokt rundvee

De volgende normbedragen voor zelfopgefokt rundvee gelden steeds voor alle dieren in de desbetreffende leeftijds- en diercategorie.

Normbedragen zelfopgefokt rundvee	Diercategorie-	Normbedragen zelfopgefokt	Bedrag	Bedrag
	nummer	rundvee	incl. OB	excl. OB
	101	Jongvee jonger dan 1 jaar	€ 310,76	€ 283,20
	102	Jongvee van 1 jaar en ouder	€ 739,31	€ 669,56
	100	Melk- en kalfkoeien	€ 795,00	€ 725,91

Jongvee jonger dan 1 jaar: alle runderen jonger dan 1 jaar met uitzondering van startkalveren, blankvleeskalveren, rosévleeskalveren en vleesstieren.

Jongvee van 1 jaar en ouder: alle runderen van 1 jaar en ouder inclusief overig vleesvee, maar met uitzondering van vleesstieren en fokstieren.

De totale opfokkosten van kalf naar melkkoe worden bepaald door voerkosten, huisvestingskosten en overige kosten.

Normbedragen opfokkosten melkkoe	Normbedragen opfokkosten van kalf naar melkkoe	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Voerkosten	€ 505,52	€ 469,00
	Huisvestingskosten	€ 254,70	€ 218,50
	Overige kosten	€ 142,43	€ 127,93
	Totaal opfokkosten van kalf naar melkkoe	€ 902,65	€ 815,43
	Gedeeld door opfokperiode in maanden	24	24
	Opfokkosten per maand	€ 37,61	€ 33,98
	Gedeeld door opfokperiode in dagen	720	720
	Opfokkosten per dag	€ 1,254	€ 1,133
	Normbedragen opfokkosten uitgroei melkkoe	Normbedragen opfokkosten van uitgroei melkkoe na 1^e kalf	Bedrag incl. OB
Totaal opfokkosten van uitgroei melkkoe (voerkosten)		€ 36,10	€ 33,26
Gedeeld door opfokperiode van 1 jaar in maanden		12	12
Opfokkosten per maand		€ 3,01	€ 2,77
Gedeeld door opfokperiode van 1 jaar in dagen		360	360
Opfokkosten per dag		€ 0,100	€ 0,092
Normbedragen zelf-opgefokte melkkoe	Berekening waardering zelfopgefokte melkkoe	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Beginwaarde kalf prijspeil 2009	€ 73,85	€ 68,90
	Opfokkosten 24 maanden:		
	2009: 6 x € 35,69 (€ 32,15)	€ 214,14	€ 192,90
	2010: 12 x € 35,65 (€ 32,15)	€ 427,80	€ 385,80
	2011: 6 x € 37,61 (€ 33,98)	€ 225,96	€ 203,88
	Totaal	€ 941,45	€ 851,48
	Uitgroei na geboorte 1 ^e kalf	€ 36,10	€ 33,26
	Kostprijs zelfopgefokte melkkoe na uitgroei	€ 977,55	€ 884,74
	Waarde gemiddelde melkkoe bij een uitstoot na 3,6 jaar	€ 612,44	€ 567,07
	Som	€ 1.589,99	€ 1.451,81
	Gedeeld door	2	2
Gemiddelde waarde volledig zelf opgefokte melkkoe zoals die uiteindelijk in het waardesysteem verwerkt is	€ 795,00	€ 725,91	

3.1.2. Waarderingssystemen

Een rundveestapel bestaande uit zelfopgefokte en aangekochte dieren kan op 2 manieren worden gewaardeerd. Achtereenvolgens worden het gemiddelde-waardesysteem (waardering van de gehele veestapel) en de individuele methode (waardering van de afzonderlijke dieren) toegelicht.

Toelichting gemiddelde-waardesysteem

Bij dit systeem worden bij verkoop of verlies van dieren deze afgeboekt tegen de gemiddelde boekwaarde van de leeftijdsgroep waartoe zij aan het begin van het jaar behoorden.

Bij de aankoop en opfok van rundvee wordt de boekwaarde aan het begin van het jaar verhoogd met de aankooprijzen van de dieren die aan de veestapel zijn toegevoegd en met de opfoknormen van de aangekochte dieren die zijn overgegaan naar een andere leeftijdsgroep (aanwas).

Dit betekent dat het vee dat in de loop van het boekjaar is afgestoten, wordt geacht uit de actiefpost op de beginbalans te komen en dus niet in de loop van het jaar te zijn aangekocht. Dit geldt echter niet als kan worden

aangetoond dat een aangekocht dier in hetzelfde boekjaar weer werd verkocht.

In de volgende paragrafen staat een voorbeeldberekening van een rundveestapel bestaande uit zelfopgefokte en aangekochte dieren die worden gewaardeerd volgens het gemiddelde-waardesysteem, en voorbeeldberekeningen van waardering van aangekocht rundvee.

3.1.3. Aangekocht rundvee

Voor de berekening van de waardering van aangekocht rundvee geldt dat het aankoopbedrag wordt verhoogd met de opfokkosten van € 37,61 (€ 33,98) per maand maal het gemiddelde aantal van 6 maanden (zie voorbeeld gemiddelde-waardesysteem). Dit geldt voor alle groepen. Het vee wordt dan voor deze waarde in het gemiddelde-waardesysteem bij de waarde van de betreffende groep opgenomen.

Bij de individuele methode geldt dat het aankoopbedrag wordt verhoogd met de opfokkosten van € 37,61 (€ 33,98) per maand maal het resterende aantal maanden van het jaar (zie individuele methode en voorbeelden).

Melk- en kalfkoeien

Voor de berekening van de waardering van aangekocht rundvee dat aan het eind van het jaar tot de groep melk- en kalfkoeien behoort, moet onderscheid gemaakt worden tussen koeien die aangekocht zijn voor of na de geboorte van het 1^e kalf. Voor de geboorte van het 1^e kalf zijn het veelal drachtige pinken of vaarzen en na de geboorte zijn het melkgevende koeien.

Bij melk- en kalfkoeien die aangekocht worden na de geboorte van hun 1^e kalf wordt het aankoopbedrag niet meer verhoogd met eventuele opfokkosten en uitgroei. Hiertoe is besloten om praktische redenen en vanwege het ondergeschikte belang.

Jongvee ouder dan 1 jaar en melk- en kalfkoeien

Bij aangekocht rundvee geldt dat het aankoopbedrag wordt verhoogd met de opfokkosten van € 37,61 (€ 33,98) per maand maal het gemiddelde aantal van 6 maanden.

Het is toegestaan bij een bedrijfssysteem dat veelvuldig hoogdrachtige pinken of vaarzen aanschafft te kiezen voor individuele waardering per groep. De mogelijkheid bestaat dat deze aankopen in het gemiddelde-waardesysteem worden opgenomen met een verhoging voor opfokkosten gerelateerd aan het gemiddeld aantal maanden, wat aanzienlijk hoger kan zijn dan het werkelijke aantal maanden opfokkosten tot het 1^e kalf wordt geboren.

Kiest men hiervoor, dan worden alle aankopen van jongvee 1 jaar en ouder en melk- en kalfkoeien afzonderlijk gewaardeerd en de aankoopprijs wordt verhoogd met de opfokkosten van € 37,61 (€ 33,98) per maand maal het aantal maanden die resteren tot respectievelijk het einde van het boekjaar of het moment dat het 1^e kalf wordt geboren. Daarna wordt dit bedrag eenmalig verhoogd met € 36,10 (€ 33,26) opfokkosten in verband met uitgroei na 1^e kalf. Deze groepen worden daarna voor die waarde, gemiddeld met de restwaarde bij uitstoot, in het gemiddelde-waardesysteem (zie hierna) bij de melk- en kalfkoeien opgenomen.

Wel wordt opgemerkt dat met deze keuze een bestendige gedragslijn gevolgd moet worden. Het is niet toegestaan dit willekeurig in jaren of groepen toe te passen.

3.1.4. Gemiddelde-waardesysteem

Een rundveestapel bestaande uit zelfopgefokte en aangekochte dieren kan volgens het gemiddelde-waardesysteem worden gewaardeerd zoals in de volgende berekening is weergegeven.

Voorbeeld gemiddelde-waardesysteem

Voorbeeld inclusief OB

Waardering volledige veestapel bij het gemiddelde-waardesysteem	Bedrag incl. OB
Waarde jongvee jonger dan 1 jaar	
Begin boekjaar: stel	
waarde 20 stuks jongvee gemiddeld à € 350,00	€ 7.000,00
Uitstoot: 10 stuks jongvee à € 350,00	€ 3.500,00 -
Door naar de groep jongvee 1 jaar en ouder, 10 stuks voor de waarde van	€ 3.500,00
Aankoop: 5 stuks jongvee jonger dan 1 jaar stel aankooprijks volgens grootboek (gemiddeld € 400,00)	€ 2.000,00
Opfokkosten: 5 stuks gemidd. 6 maanden à € 37,61	€ 1.128,30 +
Waardering aangekocht jongvee jonger dan 1 jaar	€ 3.128,30
Gemiddelde waarde aankoop	€ 3.128,30
Eigen opfok: (stel: 50 kalveren geboren, waarvan 30 verkocht) voor eigen opfok 20 stuks à € 310,76	€ 6.215,20
Gemiddelde waarde aanwas	€ 6.215,20 +
Einde boekjaar:	
Waarde 25 stuks jongvee jonger dan 1 jaar	€ 9.343,50
Waarde jongvee 1 jaar en ouder	
Begin boekjaar: stel	
waarde 15 stuks jongvee gemiddeld à € 800,00	€ 12.000,00
Uitstoot: 5 stuks jongvee à € 800,00	€ 4.000,00 -
Door naar de groep melk- en kalfkoeien, 10 stuks voor de waarde van	€ 8.000,00
Aankoop: 5 stuks jongvee 1 jaar en ouder, stel aankooprijks volgens grootboek (gemiddeld € 600,00)	€ 3.000,00
Opfokkosten: 5 stuks gemidd. 6 maanden à € 37,61	€ 1.128,30 +
Waardering aangekocht jongvee 1 jaar of ouder	€ 4.128,30
Gemiddelde waarde aankoop	€ 4.128,30
Eigen opfok: van de groep jongvee jonger dan 1 jaar 10 stuks voor de waarde van	€ 3.500,00
Opfokkosten: 10 stuks x 12 maanden à € 37,61	€ 4.513,20 +
Waardering aanwas jongvee 1 jaar of ouder	€ 8.013,20
Gemiddelde waarde aanwas	€ 8.013,20 +
Einde boekjaar:	
Waarde 15 stuks jongvee 1 jaar en ouder	€ 12.141,50

Waarde melk- en kalfkoeien		
Begin boekjaar: stel		
waarde 50 stuks melkkoeien gemiddeld à € 850,00	€	42.500,00
Uitstoot: 15 stuks melkkoeien à € 850,00	€	12.750,00 -
Saldo nog aanwezig 35 stuks melkkoeien, waarde	€	29.750,00
Aankoop: 5 stuks melkkoeien, waarvan:		
- 2 stuks melkkoeien na 1 ^e kalf, stel aankoopprijs volgens grootboek (gemiddeld € 1.100,00)	€	2.200,00
- 3 stuks drachtige pinken of vaarzen stel aankoopprijs volgens grootboek (gemiddeld € 1.050,00)	€	3.150,00 +
Opfokkosten: 3 stuks gemidd. 6 maanden à € 37,61	€	676,98 +
Opfokkosten uitgroei na 1 ^e kalf: 3 stuks à € 36,10	€	108,30 +
Waardering aangekochte melk- en kalfkoeien	€	6.135,28
Waarde bij gemiddelde uitstoot na 3,6 jaar van 5 stuks melk- en kalfkoeien à € 612,44	€	3.062,20
Som	€	9.197,48 +
Gemiddelde (:2) waarde aankoop	2 : €	4.598,74 +
Eigen opfok: van de groep jongvee 1 jaar en ouder		
10 stuks voor de waarde van	€	8.000,00
Opfokkosten: 10 stuks x 6 maanden à € 37,61	€	2.256,60 +
Opfokkosten uitgroei na 1 ^e kalf: 10 stuks à € 36,10	€	361,00 +
Waardering zelf opgefokte melk- en kalfkoeien	€	10.617,60
Waarde bij gemiddelde uitstoot na 3,6 jaar van 10 stuks melk- en kalfkoeien à € 612,44	€	6.124,40
Som	€	16.742,00 +
Gemiddelde (:2) waarde aanwas	2 : €	8.371,00 +
Einde boekjaar:		
Waarde 50 stuks melk- en kalfkoeien	€	<u>42.719,74</u>

3.1.5. Individuele methode

Wanneer de individuele methode wordt toegepast, geldt voor de opfokkosten van kalf tot melkkoe een bedrag van € 1,254 (€ 1,133) per dag of € 37,61 (€ 33,98) per maand tot het 1^e kalf is geboren.

Voor uitgroei van 12 maanden na de geboorte van het 1^e kalf, geldt een bedrag voor opfokkosten van € 0,100 (€ 0,092) per dag of € 3,01 (€ 2,77) per maand. Er mag hiervoor ook eenmalig het totaal bedrag van € 36,10 (€ 33,26) aan opfokkosten in aanmerking genomen worden.

Zodra de leeftijd van 36 maanden is bereikt, wordt in gelijke delen afgeschreven gedurende 60 maanden tot op de restwaarde van € 466,40 (€ 440,00).

Voorbeeld van aankoop individuele methode

Voorbeeld waardering
aangekocht jongvee

Waardering aangekocht jongvee per stuk	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
.....
Aankoop: jongvee (leeftijd: 13 maanden) op 1 mei, stel aankoopprijs	€ 636,00	€ 600,00
Opfokkosten 8 maanden x € 37,61 (€ 33,98)	€ 300,88	€ 271,84
Einde boekjaar:		
Waardering aangekocht jongvee	€ 936,88	€ 871,84

Voorbeeld waardering aangekochte melk-/kalkoeien voor geboorte 1^e kalf

Waardering aangekochte melk- en kalkoeien per stuk	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Aankoop drachtige vaars (leeftijd: 20 maanden), stel aankoopprijs	€ 1.113,00	€ 1.050,00
Opfokkosten 4 maanden x € 37,61 (€ 33,98)	€ 150,44	€ 135,92
Opfokkosten uitgroei na 1 ^e kalf € 36,10 (€ 33,26)	€ 36,10	€ 33,26
Einde boekjaar:		
Waardering aangekochte melkkoeien	€ 1.299,54	€ 1.219,18

3.1.6. Embryo(kalf)

Voor kalveren die worden geboren via een embryo-transplantatie, moeten ook de extra kosten worden geactiveerd. De extra kosten zijn onder andere:

- aankoopkosten van embryo's of
- spoelingskosten bij spoeling embryo's bij eigen vee
- kosten bewaring, invrieskosten, stikstofkosten en dergelijke
- implantatiekosten

De voorraden embryo's, zowel de aangekochte als de zelfgespoelde, dienen eveneens gewaardeerd te worden met inachtneming van de voornoemde kosten.

Als er sprake is van reeds geplaatste embryo's en het kalf is nog niet geboren dienen ook de voornoemde kosten in de waardering meegenomen te worden.

3.1.7. Vleesvee

De normbedragen hebben betrekking op de opfokkosten van vleesvee. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in 3 categorieën vleesstieren, rosé vleeskalveren en blankvleeskalveren. Waarbij ten aanzien van de vleesstieren weer onderscheid wordt gemaakt tussen luxe en gewone vleesstieren.

De waardering van het vleesvee per einde boekjaar is gebaseerd op de volgende normering:

de basiswaarde, verhoogd met de opfokkosten per dag of per maand die op het betreffende soort vee van toepassing is.

De basiswaarde is:

1. de waarde van een zelfopgefokt kalf, of
2. de aankoopprijs van een gekocht kalf, of
3. de beginwaarde per 1 januari als het dier toen al aanwezig was

3.1.7.1. Opfokkosten vleesstieren

De volgende normbedragen hebben betrekking op de opfokkosten van gewone en luxe vleesstieren.

Normbedragen opfok vleesstieren

	Normbedragen opfokkosten vleesstieren	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Waardering vleesstieren		
	Waarde zelfopgefokt kalf	€ 85,10	€ 79,32
	Of aankoopprijs van een aangekocht kalf / broutard	€ koopsom	€ koopsom
	Of beginwaarde vee al aanwezig op 1 januari	€ beginwaarde	€ beginwaarde
	Basiswaarde	€ basiswaarde	€ basiswaarde
		plus	plus
	Opfokkosten gewone vleesstieren		
Gewone vleesstieren	Opfokkosten per dag	€ 1,41	€ 1,31
	Of		
	Opfokkosten per maand	€ 42,99	€ 39,82
	Opfokkosten luxe vleesstieren		
Luxe vleesstieren	Opfokkosten per dag	€ 2,05	€ 1,91
	Of		
	Opfokkosten per maand	€ 62,36	€ 58,02

Let op

Wanneer er nagenoeg geheel (90% of meer) wordt gevoerd met bijproducten, mag worden afgeweken van de norm, als dit wordt onderbouwd.

3.1.7.2. Opfokkosten rosévleeskalveren

De volgende normbedragen hebben betrekking op de opfokkosten van rosévleeskalveren.

Normbedragen opfok rosévleeskalveren	Normbedragen opfokkosten rosévleeskalveren	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
	Waarde zelfopgefokt kalf	€ 85,10	€ 79,32
	Of aankoopprijs van een aangekocht kalf	€ koopsom	€ koopsom
	Basiswaarde	€ basiswaarde	€ basiswaarde
		plus	plus
	Opfokkosten rosévleeskalveren		
	Opfokkosten per dag	€ 1,65	€ 1,53
	Of		
	Opfokkosten per maand	€ 50,30	€ 46,59

3.1.7.3. Opfokkosten blankvleeskalveren

De volgende normbedragen hebben betrekking op de opfokkosten van blankvleeskalveren.

Standaardmethode inclusief voerkosten

Methode norm exclusief voerkosten

Als de exacte en volledige voerkosten per dier of groep dieren bekend zijn, mag ook gekozen worden voor de methode van waardering exclusief de voerkosten. In deze methode wordt de basiswaarde van het kalf verhoogd met de norm exclusief de voerkosten en daarna met de exacte voerkosten. Zie onderstaande tabel bij: 1)

Eenmaal gekozen voor een methode, dan is de bestendige gedragslijn van toepassing voor de volgende jaren.

Normbedragen opfok blankvleeskalveren	Normbedragen	Bedrag	Bedrag
	opfokkosten blankvleeskalveren	incl. OB	excl. OB
	Waarde zelfopgefokt kalf	€ 85,10	€ 79,32
	Of aankoopprijs van een aangekocht kalf	€ koopsom	€ koopsom
	Basiswaarde	€ basiswaarde	€ basiswaarde
		plus	plus
Methode inclusief voerkosten	<u>Opfokkosten inclusief voerkosten</u>		
	Opfokkosten per dag	€ 3,30	€ 3,07
	Of		
	Opfokkosten per maand	€ 100,37	€ 93,44
Methode exclusief voerkosten	<u>Opfokkosten exclusief voerkosten</u>		
	Opfokkosten per dag1)	€ 0,54	€ 0,47
	Of		
	Opfokkosten per maand1)	€ 16,38	€ 14,24

3.2. Varkens

In deze paragraaf worden achtereenvolgens de normbedragen gegeven voor zeugen, opfokzeugen, biggen en vleesvarkens. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zelfopgefokte en aangekochte varkens.

Bij de waardering van zeugen en opfokzeugen worden de opfokkosten uitgedrukt in kosten per dag en bij biggen en vleesvarkens in kosten per week.

3.2.1. Zeugen en opfokzeugen

Zeugen: ten minste éénmaal gedekte of geïnsemineerde zeugen, guste zeugen, gedekte maar nog niet drachtige zeugen, drachtige zeugen, zeugen met biggen en zeugen waarvan de biggen gespeend zijn.

Opfokzeugen: zeugen die worden aangehouden van 25 kg tot de eerste dekking. Gemiddelde inzet 260 dagen.

De totale opfokkosten van big naar zeug worden bepaald door voerkosten, huisvestingskosten en overige kosten.

De volgende normbedragen voor zeugen en opfokzeugen gelden bij toepassing van het gemiddelde-waardesysteem. Voor toelichting zie hoofdstuk 3.1.2. "Waarderingsystemen".

Normbedragen zelfopgefokte zeugen en opfokzeugen	Zelfopgefokte zeugen en opfokzeugen	Bedrag	Bedrag
	Normbedragen zelfopgefokte zeugen en opfokzeugen	incl. OB	excl. OB
	Zeugen	€ 254,77	€ 236,70
	Opfokzeugen	€ 163,64	€ 149,43

Normbedragen zelf-opgefokte zeugen	Normbedragen waardering zelfopgefokte zeug	
	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Beginwaarde big (70 dagen), gemiddeld van dit en vorig jaar	€ 41,67	€ 38,23
Extra gemaakte kosten opfokbig	€ 30,24	€ 27,00
Totaal beginwaarde opfokzeug (70 dagen)	€ 71,91	€ 65,23
Opfokkosten tot inzet (260 dagen) = 190 dagen x € 0,97 (€ 0,89) per dag =	€ 183,46	€ 168,39
Totaal kostprijs zelfopgefokte zeug (260 dagen)	€ 255,37	€ 233,62
Uitgroei tijdens dracht tot eerste worp	€ 89,54	€ 84,47
Kostprijs zelfopgefokte zeug na uitgroei	€ 344,91	€ 318,09
Restwaarde op basis van gemiddelde uitstoot	€ 164,62	€ 155,30
Som	€ 509,53	€ 473,39
Gedeeld door	2	2
Gemiddelde waarde zelfopgefokte zeug	€ 254,77	€ 236,70

Normbedragen zelf-opgefokte opfokzeugen	Normbedragen waardering zelfopgefokte opfokzeug	
	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Totaal beginwaarde opfokzeug (70 dagen)	€ 71,91	€ 65,23
Totaal kostprijs zelfopgefokte opfokzeug bij inzet (260 dagen)	€ 255,37	€ 233,62
Som begin- en eindwaarde	€ 327,28	€ 298,85
Gedeeld door	2	2
Gemiddelde waarde zelfopgefokte opfokzeug	€ 163,64	€ 149,43

Aangekochte zeugen en opfokzeugen

Voor de berekening van de waardering van aangekochte zeugen en opfokzeugen geldt dat het aankoopbedrag wordt verhoogd met de opfokkosten na aankoop.

Voorbeeld

Voorbeeld norm aangekochte zeug

Waardering aangekochte zeug	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Aankoop: opfokzeug van 220 dagen stel aankoopprijs	€ 249,10	€ 235,00
Opfok tot inzet (260 dagen) = opfokkosten 40 dagen x € 0,97 (€ 0,89) =	€ 38,80	€ 35,60
Opfok tijdens dracht	€ 89,54	€ 84,47
Kostprijs aangekochte zeug na uitgroei	€ 377,44	€ 355,07
Restwaarde op basis van gemiddelde uitstoot	€ 164,62	€ 155,30
Som	€ 542,06	€ 510,37
Gedeeld door	2	2
Waarde aangekochte zeug (voorbeeld)	€ 271,03	€ 255,19

3.2.2. Biggen

De geboortewaarde van een big bedraagt € 15,06 (€ 13,82). Deze waarde wordt verhoogd met de bedragen voor opfokkosten totdat een big circa 25 kg weegt. De big is dan gemiddeld 10 weken oud.

In de volgende tabel zijn per week de opfokkosten alsmede de cumulatieve waarde van de big opgenomen. Voor aangekochte biggen jonger dan 10 weken wordt de aankoopprijs verhoogd met de opfokkosten, zoals staat in de volgende tabel.

Normbedragen
opfokkosten zelfopgefokte
biggen met voorbeeld
norm aangekochte biggen

Leeftijd in weken	Normbedragen opfokkosten per week		Cumulatieve waarde eigen gefokte big		Cumulatieve waarde aangekochte big	
	incl. OB	excl. OB	incl. OB	excl. OB	incl. OB	excl. OB
Geboorte- waarde			€ 15,06	€ 13,82		
1	€ 1,96	€ 1,79	€ 17,02	€ 15,61		
2	€ 1,97	€ 1,79	€ 18,99	€ 17,40		
3	€ 1,96	€ 1,79	€ 20,95	€ 19,19		
4	€ 1,97	€ 1,79	€ 22,92	€ 20,98		
5	€ 1,96	€ 1,79	€ 24,88	€ 22,77		
6	€ 1,97	€ 1,79	€ 26,85	€ 24,56	koopsom 6 weken plus	koopsom 6 weken plus
7	€ 2,56	€ 2,35	€ 29,41	€ 26,91	€ 2,56	€ 2,35
8	€ 3,05	€ 2,82	€ 32,46	€ 29,73	€ 5,61	€ 5,17
9	€ 3,61	€ 3,35	€ 36,07	€ 33,08	€ 9,22	€ 8,52
10	€ 4,24	€ 3,94	€ 40,31	€ 37,02	€ 13,46	€ 12,46

Voorbeeld norm
aangekochte big

Voorbeeld

Waardering aangekochte big	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Aankoop: big van 6 weken, stel aankoop prijs	€ 21,50	€ 20,28
Opfok tot 8 weken	€ 5,61	€ 5,17
Waardering aangekochte big op een leeftijd van 8 weken	€ 27,11	€ 25,45

3.2.3. Vleesvarkens

Diercategorienunder 411. Wanneer op een bedrijf zelfopgefokte biggen worden gehouden tot slachtvarkens, geldt een kostprijs afhankelijk van de leeftijd in weken overeenkomstig de normbedragen in de tabel bij het onderdeel 3.2.2. Biggen.

Voor zelfopgefokte biggen wordt het normbedrag uit die tabel verhoogd met de volgende bedragen voor opfokkosten. Voor aangekochte biggen wordt de aankoop prijs - inclusief opfokkosten tot en met 10 weken - eveneens verhoogd met de volgende bedragen.

Normbedragen
vleesvarkens

Verblijfsduur in weken	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB	Verblijfsduur in weken (vervolg)	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
1	€ 2,98	€ 2,74	10	€ 44,18	€ 41,49
2	€ 5,56	€ 5,67	11	€ 50,64	€ 47,51
3	€ 9,16	€ 8,99	12	€ 57,31	€ 53,73
4	€ 13,17	€ 12,70	13	€ 64,19	€ 60,14
5	€ 17,38	€ 16,59	14	€ 71,27	€ 66,74
6	€ 22,00	€ 20,87	15	€ 78,35	€ 73,34
7	€ 27,03	€ 25,54	16	€ 85,43	€ 79,95
8	€ 32,47	€ 30,60	17	€ 92,51	€ 86,56

| 9 € 38,12 € 35,85 |

3.3. Pluimvee

In de volgende tabellen zijn normbedragen opgenomen voor achtereenvolgens vleeskalkoenen (hennen en hanen), opfokleghennen, leghennen, vleeskuikenouderdieren en vleeskuikens.

Waardering per 100 stuks

Voor al het pluimvee geldt dat ze worden gewaardeerd per 100 stuks. Het is gangbaar zowel in de branche als bij kennis- en informatiecentra om het pluimvee en de kosten per 100 stuks te waarderen.

3.3.1. Vleeskalkoenen

De waarde van kalkoenhennen en -hanen wordt bepaald door de aankoop prijs van 100 kuikens te verhogen met de volgende normbedragen, gerelateerd aan het aantal weken opfok.

Normbedragen per 100
vleeskalkoenhennen

Opfokperiode in weken	Bedrag per 100 stuks		Opfokperiode in weken (vervolg)	Bedrag per 100 stuks	
	incl. OB	excl. OB		incl. OB	excl. OB
1	€ 27,15	€ 23,69	10	€ 536,79	€ 487,17
2	€ 59,85	€ 52,62	11	€ 615,42	€ 559,42
3	€ 98,11	€ 86,78	12	€ 698,87	€ 636,22
4	€ 143,73	€ 127,90	13	€ 785,01	€ 715,57
5	€ 196,13	€ 175,41	14	€ 874,38	€ 797,95
6	€ 252,09	€ 226,27	15	€ 962,80	€ 879,44
7	€ 316,41	€ 285,04	16	€ 1.055,27	€ 964,76
8	€ 387,60	€ 350,27	16,5	€ 1.102,32	€ 1.008,19
9	€ 462,93	€ 419,41			

Normbedragen per 100
vleeskalkoehanen

Opfokperiode in weken	Bedrag per 100 stuks		Opfokperiode in weken (vervolg)	Bedrag per 100 stuks	
	incl. OB	excl. OB		incl. OB	excl. OB
1	€ 22,91	€ 20,15	12	€ 778,40	€ 716,75
2	€ 52,52	€ 46,61	13	€ 882,34	€ 813,34
3	€ 89,77	€ 80,29	14	€ 990,48	€ 913,90
4	€ 136,99	€ 123,09	15	€ 1.101,99	€ 1.017,63
5	€ 193,84	€ 175,54	16	€ 1.220,72	€ 1.128,17
6	€ 255,77	€ 232,50	17	€ 1.340,43	€ 1.239,64
7	€ 328,20	€ 299,36	18	€ 1.467,13	€ 1.357,71
8	€ 409,59	€ 374,68	19	€ 1.598,93	€ 1.480,57
9	€ 496,19	€ 454,92	20	€ 1.738,70	€ 1.610,96
10	€ 583,41	€ 535,73	21	€ 1.889,49	€ 1.751,76
11	€ 679,25	€ 624,88	21,5	€ 1.966,76	€ 1.823,92

3.3.2. Opfoklegghennen

De waarde van opfoklegghennen wordt bepaald door de aankoopprijs van 100 eendagskuikens te verhogen met de volgende normbedragen, gerelateerd aan het aantal weken opfok.

Normbedragen per 100
opfoklegghennen

Opfokperiode in weken	Bedrag per 100 stuks		Opfokperiode in weken (vervolg)	Bedrag per 100 stuks	
	incl. OB	excl. OB		incl. OB	excl. OB
1	€ 9,67	€ 8,55	10	€ 146,50	€ 132,45
2	€ 21,27	€ 18,92	11	€ 164,47	€ 148,83
3	€ 34,15	€ 30,50	12	€ 183,39	€ 166,10
4	€ 48,02	€ 43,00	13	€ 202,94	€ 183,98
5	€ 63,03	€ 56,58	14	€ 223,14	€ 202,46
6	€ 78,71	€ 70,80	15	€ 243,98	€ 221,54
7	€ 95,08	€ 85,67	16	€ 265,88	€ 241,03
8	€ 111,89	€ 100,96	17	€ 289,28	€ 263,13
9	€ 129,17	€ 116,68			

3.3.3. Leghennen

Opfokkosten uitgroei per
100 leghennen

Bij opfok na de 17 weken wordt het normbedrag van 100 stuks 17-weekse hennen (zie voorgaande tabel) verhoogd met € 23,40 (€ 21,50) per week tot aan het begin van de legperiode op 20 weken leeftijd.

Bij aankoop van 100 hennen wordt de aankoopprijs verhoogd met € 23,40 (€ 21,50) per week tot aan het begin van de legperiode op 20 weken leeftijd.

Gedurende de periode van 21 tot en met 24 weken (28 dagen) vindt geen bijtelling meer plaats voor opfokkosten.

De totale kostprijs van de leghennen wordt vanaf de leeftijd van 24 weken, over de verdere legperiode (400 - 28 = 372 dagen) met een gelijk bedrag per week verminderd tot de slachtwaarde is bereikt. De slachtwaarde is gesteld op € 25,23 (€ 23,80) per 100 stuks.

Gezien de beperkte gebruiksduur worden leghennen niet aangemerkt als een bedrijfsmiddel in de zin van artikel 3.30 Wet IB 2001. Dit is naar analogie van het arrest van de Hoge Raad van 13 mei 1987 (BNB 1987/238).

3.3.4. Vleeskuikenouderdieren

De waarde van vleeskuikenouderdieren wordt bepaald per 100 hennen. Door de aankoopprijs van 100 eendagskuikens (hennen) te verhogen met de hierna vermelde normbedragen, gerelateerd aan het aantal weken opfok.

Bij aankoop van hennen wordt 10% hanen geleverd zonder aparte aankoopkosten. In de kosten van de hennen zijn de kosten van de hanen verrekend.

Normbedragen per 100 vleeskuikenouderdieren (hennen)

Opfokperiode in weken	Bedrag per 100 stuks		Opfokperiode in weken (vervolg)	Bedrag per 100 stuks	
	incl. OB	excl. OB		incl. OB	excl. OB
1	€ 20,42	€ 18,33	10	€ 278,30	€ 253,52
2	€ 45,51	€ 41,07	11	€ 309,41	€ 281,65
3	€ 71,41	€ 64,57	12	€ 340,47	€ 310,02
4	€ 99,19	€ 89,86	13	€ 371,81	€ 338,65
5	€ 128,50	€ 116,58	14	€ 403,43	€ 367,55
6	€ 158,16	€ 143,62	15	€ 436,46	€ 397,77
7	€ 187,85	€ 170,70	16	€ 471,10	€ 429,51
8	€ 217,82	€ 198,04	17	€ 507,14	€ 462,58
9	€ 248,07	€ 225,65	18	€ 544,55	€ 496,94

Opfokkosten uitgroei per 100 vleeskuikenouderdieren (hennen)

Bij opfok na de 18 weken wordt het normbedrag van 100 stuks 18-weekse hennen (zie voorgaande tabel) verhoogd met € 37,41 (€ 34,36) per week tot aan het begin van de legperiode op 22 weken leeftijd.

Bij aankoop van 100 hennen wordt de aankoopprijs verhoogd met € 37,41 (€ 34,36) per week tot aan het begin van de legperiode op 22 weken leeftijd.

Gedurende de periode van 23 tot en met 26 weken (28 dagen) vindt geen bijtelling meer plaats voor opfokkosten.

De totale kostprijs van de hennen wordt vanaf de leeftijd van 26 weken, over de verdere legperiode (272 - 28 = 244 dagen) met een gelijk bedrag per week verminderd tot de slachtwaarde is bereikt. De slachtwaarde is gesteld op € 161,54 (€ 152,40) per 100 stuks.

Gezien de beperkte gebruiksduur worden vleeskuikenouderdieren niet aangemerkt als een bedrijfsmiddel in de zin van artikel 3.30 Wet IB 2001. Dit is naar analogie van het arrest van de Hoge Raad van 13 mei 1987 (BNB 1987/238).

3.3.5. Vleeskuikens

Voor de waardering van vleeskuikens zijn twee methodes beschikbaar. Eenmaal gekozen voor een methode is de bestendige gedragslijn van toepassing voor de volgende jaren.

Methode 1: Waardering vleeskuikens, norm exclusief voerkosten

Bij de eerste methode wordt de waarde van de vleeskuikens bepaald door de aankoopprijs van de op balansdatum aanwezige vleeskuikens te verhogen met de daadwerkelijke voerkosten en aanvullend een normbedrag per verblijfsdag voor de overige directe kosten.

Normbedragen per 100 vleeskuikens exclusief voerkosten

Kosten van kuikens en voer worden aanvullend verhoogd voor de overige kosten met € 0,67 (€ 0,57) per 100 op balansdatum aanwezige kuikens maal het betreffende aantal dagen verblijf.

Methode 2: Waardering vleeskuikens, norm inclusief voerkosten

Bij de tweede methode wordt de waarde van vleeskuikens bepaald door de aankoopprijs van de op balansdatum aanwezige vleeskuikens te verhogen met de volgende normbedragen voor voer en overige directe kosten, gerelateerd aan het aantal dagen verblijf.

Normbedragen per 100 vleeskuikens inclusief voerkosten

Dagen verblijf	Bedrag per 100 stuks		Dagen verblijf – vervolg 1	Bedrag per 100 stuks		Dagen verblijf – vervolg 2	Bedrag per 100 stuks	
	incl. OB	Excl. OB		incl. OB	excl. OB		incl. OB	excl. OB
1	€ 1,15	€ 1,03	18	€ 40,72	€ 37,45	35	€ 132,51	€ 123,13
2	€ 2,34	€ 2,10	19	€ 44,73	€ 41,18	36	€ 139,40	€ 129,49
3	€ 3,67	€ 3,30	20	€ 48,98	€ 45,13	37	€ 146,22	€ 135,96
4	€ 5,13	€ 4,63	21	€ 53,45	€ 49,30	38	€ 153,27	€ 142,56
5	€ 6,74	€ 6,09	22	€ 57,96	€ 53,50	39	€ 160,42	€ 149,25
6	€ 8,48	€ 7,68	23	€ 62,67	€ 57,89	40	€ 167,70	€ 156,07
7	€ 10,30	€ 9,34	24	€ 67,59	€ 62,47	41	€ 175,08	€ 162,97
8	€ 12,14	€ 11,03	25	€ 72,73	€ 67,27	42	€ 182,56	€ 169,97
9	€ 14,13	€ 12,85	26	€ 78,08	€ 72,27	43	€ 190,13	€ 177,06
10	€ 16,29	€ 14,83	27	€ 83,63	€ 77,44	44	€ 197,80	€ 184,24
11	€ 18,66	€ 17,025	28	€ 89,37	€ 82,81	45	€ 205,57	€ 191,52
12	€ 21,24	€ 19,40	29	€ 95,06	€ 88,12	46	€ 213,40	€ 198,85
13	€ 24,03	€ 21,97	30	€ 100,90	€ 93,58	47	€ 221,30	€ 206,25
14	€ 27,03	€ 24,75	31	€ 106,91	€ 99,20	48	€ 229,06	€ 213,71
15	€ 30,10	€ 27,59	32	€ 113,08	€ 104,97	49	€ 237,26	€ 221,20
16	€ 33,41	€ 30,66	33	€ 119,42	€ 110,89			
17	€ 36,95	€ 33,94	34	€ 125,88	€ 116,93			

3.4. Schapen

De normbedragen van zelfopgefokte schapen zijn te splitsen in schapen die 1 maal per jaar aflammeren zoals Texelaars en schapen die 3 maal per 2

jaar aflammeren zoals Flevolandse. De fokschappen dienen gewaardeerd te worden met toepassing van het gemiddelde-waardesysteem. Voor toelichting zie 3.1.2. Waarderingsystemen.

Normbedragen zelf-opgefokte schapen	Normbedragen zelfopgefokte fokschappen	Bedrag Texelaar		Bedrag Flevolander	
		incl. OB	excl. OB	incl. OB	excl. OB
	Normbedrag fokooi/fokram	€ 85,27	€ 77,28	€ 67,46	€ 62,58
	Normbedrag opfokkosten fokooi/fokram (8 maanden)	€ 85,27	€ 77,28	€ 81,92	€ 75,16

Normbedragen zelf-opgefokte lammeren	Normbedragen zelfopgefokte lammeren	Bedrag Texelaar		Bedrag Flevolander	
		incl. OB	excl. OB	incl. OB	excl. OB
	Lam bij geboorte	€ 28,00	€ 25,04	€ 16,72	€ 15,08
	Lam 3 maanden	€ 64,45	€ 58,26	€ 48,61	€ 44,72
	Lam 6 maanden	€ 76,05	€ 68,85	€ 63,35	€ 58,18

3.5. Geiten

Waardering is mogelijk met toepassing van het gemiddelde-waardesysteem of met de individuele methode. Voor toelichting zie 3.1.2. Waarderingsystemen.

Eenmaal gekozen voor een methode is de bestendige gedragslijn van toepassing voor de volgende jaren.

Gemiddelde-waardesysteem

De volgende normbedragen gelden voor de zelfopgefokte geiten, die worden gewaardeerd met toepassing van het gemiddelde-waardesysteem.

Normbedragen zelf-opgefokte geiten en bokken	Normbedragen zelfopgefokte geiten en bokken	Bedrag	
		incl. OB	excl. OB
	<u>Opfokgeiten en opfokbokken:</u>		
	- waarde nuchter geitlam	€ 12,83	€ 12,35
	- plus opfokkosten per week	€ 2,68	€ 2,46
	<u>Melkgeiten en bokken</u>	€ 98,79	€ 91,14

De waarde van (nuchtere) lammeren voor verkoop is nihil. Lammeren aangehouden voor afmesten, waarden op kostprijs of lagere marktwaarde.

Normbedragen zelf-opgefokte geiten	Normbedragen waardering zelfopgefokte geit	Bedrag	
		incl. OB	excl. OB
	Beginwaarde nuchter geitlam	€ 12,83	€ 12,35
	Opfokkosten 52 weken x € 2,68 (€ 2,46)	€ 139,43	€ 127,94
	Kostprijs zelfopgefokte geit bij 1 jaar (eerste lamdatum)	€ 152,35	€ 140,29
	Waarde gemiddelde uitstoot na 3,8 jaar	€ 45,33	€ 41,99
	Som	€ 197,58	€ 182,28
	Gedeeld door	2	2
	Gemiddelde waarde zelfopgefokte melkgeit	€ 98,79	€ 91,14

De bijboeking van de aangekochte geiten vindt plaats volgens onderstaande voorbeeldberekening.

Voorbeeld norm
aangekochte geiten

Voorbeeld

Waardering aangekochte geit	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Aankoop: geitlam (9 weken oud), stel aankoopprijs	€ 79,50	€ 75,00
Opfokkosten 43 weken x € 2,68 (€ 2,46)	€ 115,30	€ 105,80
Kostprijs aangekochte geit bij 1 jaar (eerste lamdatum)	€ 194,80	€ 180,80
Waarde gemiddelde uitstoot na 3,8 jaar	€ 45,33	€ 41,99
Som	€ 240,12	€ 222,79
Gedeeld door	2	2
Waardering aangekochte melkgeit	€ 120,06	€ 111,39

Individuele methode

Gangbaar in geitenhouderij is om de geiten in te delen in jaargroepen. Alle geiten in deze jaargroep worden met de individuele methode gewaardeerd.

Normbedragen toepassing
individuele methode

Wanneer de individuele methode wordt toegepast, geldt voor de opfokkosten van geitlam tot melkgeit een bedrag van € 2,68 (€ 2,46) per week. Bij eigen opfok is de geboortewaarde van het geitlam € 12,83 (€ 12,35).

Zodra de leeftijd van 12 maanden is bereikt, wordt in gelijke delen afgeschreven gedurende 5 jaar tot op de restwaarde van € 13,25 (€ 12,50).

3.6. Nertsen

Voor de waardering van zelfopgefokte nertsen en pelzen gelden de volgende normbedragen per dier of per stuk.

Normbedragen zelf-
opgefokte nertsen

Normbedragen zelfopgefokte nertsen en pels	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Zelfopgefokte nerts	€ 17,77	€ 16,09
Pels	€ 20,93	€ 18,74

3.7. Konijnen

Voor de waardering van zelfopgefokte konijnen gelden de volgende normbedragen.

Normbedragen zelf-
opgefokte konijnen

Normbedragen zelfopgefokte konijnen	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Voedsters (inclusief niet-gespeende jongen)	€ 6,09	€ 5,63
Fokrammen	€ 6,09	€ 5,63
Opfokkonijnen (van 80 dagen tot dekken)	€ 5,30	€ 4,88
Konijnen vanaf spenen tot 80 dagen	€ 3,56	€ 3,24

4. Voorraad maïs en gras

De voorraad zelfgeteeld veevoeder wordt op balansdatum geactiveerd. Hierbij gelden de hierna genoemde normbedragen voor maïs en gras in de voordroogkuil. Uitgangspunt is de daadwerkelijke voorraad.

Bij de bepaling van de normbedragen zijn bedragen in mindering gebracht vanwege werkzaamheden met eigen machines in plaats van loonwerk. Bij aankoop van maïs op stam moeten naast de aankoopprijs ook de kosten van de oogstwerkzaamheden in de berekening worden opgenomen.

Vermelding omzetbelasting

Alle bedragen worden vermeld inclusief omzetbelasting. De bedragen exclusief omzetbelasting staan tussen haakjes.

4.1. Voorraad maïs eigen teelt

De voorraad op balansdatum nog aanwezig in eigen bedrijf geteelde maïs wordt gewaardeerd per:

- hectare, als gewaardeerd wordt aan de hand van het aantal hectares nog in voorraad of;
- m³, als gewaardeerd wordt aan de hand van het aantal kubieke meters in de kuil of;
- ton droge stof, als gewaardeerd wordt aan de hand van het aantal kilogrammen droge stof.

Voor de waardering van de voorraad maïs gelden de volgende normbedragen:

Normbedragen voorraad maïs

Normbedragen voorraad eigengeteelde maïs	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Voorraad per hectare	€ 1.256,92	€ 1.155,81
Voorraad per m ³ in de kuil	€ 19,64	€ 18,07
Voorraad per ton droge stof	€ 87,29	€ 80,30

4.2. Voorraad kuilgras en hooi eigen teelt

De op balansdatum nog aanwezige voorraad kuilgras of hooi in eigen bedrijf geteeld wordt gewaardeerd per:

- snede per hectare, als gewaardeerd wordt aan de hand van het aantal sneden per hectare nog in voorraad of;
- m³, als gewaardeerd wordt aan de hand van de aanwezige kubieke meters gras in de kuil of hooi of;
- ton droge stof, als gewaardeerd wordt aan de hand van het aantal kilogrammen droge stof kuilgras of hooi.

Voor de waardering van de voorraad kuilgras of hooi gelden de volgende normbedragen:

Normbedragen voorraad kuilgras of hooi	Normbedragen	Bedrag	Bedrag
	voorraad kuilgras of hooi	incl. OB	excl. OB
	Voorraad per snede per hectare	€ 278,22	€ 256,33
	Voorraad per m ³ in de kuil	€ 22,25	€ 20,51
	Voorraad per ton droge stof	€ 107,49	€ 99,07

5. Veldinventaris landbouw en buitenteelten tuinbouw

In paragraaf 5.1. is aangegeven wat onder het begrip veldinventaris wordt begrepen. Paragraaf 5.2. vermeldt de normbedragen en de uitgangspunten die gehanteerd moeten worden indien geen normbedragen zijn overeengekomen.

In het arrest HR 21 juni 1961, BNB 1961/273 (met noot Smeets) heeft de Hoge Raad beslist welke kosten in de veldinventaris moeten worden meegenomen.

Vermelding omzetbelasting

Alle bedragen worden vermeld inclusief omzetbelasting. De bedragen exclusief omzetbelasting staan tussen haakjes.

5.1. Begrip veldinventaris

Onder het begrip veldinventaris wordt verstaan de voor of per balansdatum gedane uitgaven die met het oog op de komende oogst hebben plaatsgevonden, doch nog niet in een volwaardig gewas hebben geresulteerd. Het gaat om de jaarlijks terugkerende uitgaven, zoals zaai- en pootgoed, kunstmest, gewasbeschermingsmiddelen, machinekosten en loonkosten, welke uitsluitend worden gedaan ten behoeve van het onmiddellijk daarop volgende boekjaar en in dat jaar praktisch gesproken zijn uitgewerkt.

Gezien de omschrijving van het begrip veldinventaris vallen de volgende zaken niet onder het begrip veldinventaris:

- gewassen/producten die als bedrijfsmiddel worden aangemerkt
- gewassen/producten die over 2 balansdata heen gaan
- potplanten

In de arresten HR 1 februari 2008, nr. 43 486, BNB 2008/106c* en HR 1 februari 2008, nr. 43 495, BNB 2008/107c* heeft de Hoge Raad beslist dat veldinventaris geactiveerd dient te worden. De hierna opgenomen uitgangspunten en normbedragen veldinventaris zien alleen op teelten in de landbouw en buitenteelten tuinbouw. Andere teelten worden in het betreffende hoofdstuk behandeld.

Bij het vaststellen van de veldinventaris voor het boekjaar is het van belang om vast te stellen welke kosten op eindbalansdatum direct aan het te velde staande gewas moeten worden toegerekend. Normbedragen per gewas zijn in de meeste gevallen niet aan te geven, de situatie op balansdatum is per bedrijf verschillend. Het is van belang zo veel mogelijk aan te sluiten bij de daadwerkelijk gemaakte kosten.

5.2. Uitgangspunten waardering veldinventaris

Gewassen en grondbewerkingen die onder het begrip veldinventaris (zie paragraaf 5.1.) vallen, moeten geactiveerd worden. De kosten voor een (verplicht) vanggewas na de oogst behoort niet tot de veldinventaris. Deze kosten behoren bij het geoogste gewas. Een groenbemester wordt eveneens niet tot de veldinventaris gerekend.

Aan de hand van gegevens uit de administratie van de belastingplichtige moet het te activeren bedrag bepaald worden. Bij het bepalen van de hoogte van het te activeren bedrag moet rekening gehouden worden met onder meer de volgende elementen:

Omschrijving kosten van	Toelichting
Zaden, plant en pootgoed Personeelskosten	Plus kosten bewaring indien van toepassing Zowel eigen personeel als ingehuurd personeel
Meststoffen en gewasbescherming Loonwerk	Tot en met balansdatum Grondbewerking, zaaien, planten, poten e.d.
Folie, touw, bind- en steunmateriaal Deel van de kosten van machines	Tot en met balansdatum Die direct dienstbaar zijn aan de teelt, betreft afschrijvingen, gasolie, enz.

Zijn de kosten van eigen machines niet vast te stellen en is er sprake van bewerking van de grond dat meer is dan het uitsluitend zaaiklaar maken? Dan dient ten aanzien van de machinekosten een normbedrag per hectare te worden gehanteerd.. Met uitsluitend zaaiklaar maken wordt bedoeld het ploegen, eggen en eventueel ander onderhoud aan de grond. Bemesting en verdere bewerkingen, gericht op gewas en/of teelt, vallen hier dus niet onder.

Voor de waardering van de machinekosten bij veldinventaris gelden de volgende normbedragen:

Normbedragen machinekosten bij veldinventaris	Bedrag incl. OB	Bedrag excl. OB
Machinekosten per hectare	€ 65,00	€ 61,00

Bij de vaststelling van de waarde van de veldinventaris mag rekening worden gehouden met op balansdatum aanwezige verliezen. Stel het gewas is op 29 april half bevroren, dan mag je daar bij de bepaling van de veldinventaris op 30 april rekening mee houden. Is het gewas op 2 mei bevroren, dan niet.

Indien het bedrag van de veldinventaris op balansdatum zeer gering is (beneden € 2.500,00 (totaal)), kan overeenkomstig de rechtspraak activering achterwege blijven.

5.3. Te activeren onkosten

Als er op balansdatum nog niet gezaaid, geplant of gepoot is dienen de uitgaven die aan toekomstige gewassen moeten worden toegerekend, te worden geactiveerd. Hiertoe moeten worden gerekend de kosten van kunstmest, bestrijdingsmiddelen en loonwerk voor de voorbereiding van de grond ten behoeve van toekomstige gewassen.

5.4. Ingroeiregeling tot 2012

Afspraak is dat bij landbouwbedrijven en tuinbouwbedrijven die in 2009 (2008/2009) voor het eerst de buitenteelten veldinventaris in de balans opnemen, gebruik kunnen maken van de ingroeiregeling van 4 jaar. De ondernemers met een gebroken boekjaar waarvan de jaarstukken 2008/2009 reeds zijn vastgesteld in 2009 kunnen gebruik maken van een ingroeiregeling van 3 jaar.

De ingroeiregeling is van toepassing op de 'veldinventaris' en de 'te activeren onkosten'.

De bedrijven die in het verleden de veldinventaris al in de balans hebben opgenomen moeten hier op de normale wijze mee blijven doorgaan met inachtneming van de beschreven methodiek.

5.5. Voorraad geoogst product akkerbouw en groenteteelt (buitenteelten)

Voorraad geoogst product van eigen bedrijf of aangekocht product dienen geactiveerd te worden. Aan de hand van gegevens uit de administratie van de belastingplichtige moet het te activeren bedrag bepaald worden.

De voorraad van gereed product ten behoeve van verkoop wordt geactiveerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. Producten ten behoeve van eigen bedrijf alleen op basis van kostprijs. Verder mag rekening worden gehouden met bewaarverliezen.

6. Vorderingen akkerbouw en veehouderij

6.1. Nabetaling of bijtelling melkgeld

Indien een ondernemer in enig jaar recht heeft verkregen op een vergoeding wegens door hem in het kader van zijn onderneming gedane leveranties, eist goed koopmansgebruik dat hij een actiefpost opneemt in zijn balans per einde van dat boekjaar. Deze eis kan echter niet worden gesteld, indien aan dat recht onzekerheden zijn verbonden van zodanige aard, dat activering in strijd zou komen met de voorzichtigheid die aan de winstbepaling volgens goed koopmansgebruik inherent is.

Uitspraak HR 17 januari 1990, nr. 24 948, BNB 1990/75 (FED 1990/256, met aantekening IJsselmuiden).

6.2. Prestatietoeslag melkgeld e.d.

De prestatietoeslag wordt bepaald door de financiële prestatie van de zuivelfabriek, bovenop de reeds uitbetaalde garantieprijs. Als deze toeslag wordt bepaald na afloop van het jaar, op basis van de prestatie van de onderneming behoeft volgens goedkoopmansgebruik de prestatietoeslag nog niet op de balans te worden opgenomen, indien op het moment van opstellen van de balans de hoogte van de prestatietoeslag nog niet is vastgesteld.

Is bij het opmaken van de definitieve jaarstukken de prestatietoeslag bekend, dan moet dit bedrag als vordering worden opgenomen.

6.3. Omzetreductie veevoer e.d.

Volgens goedkoopmansgebruik behoeft een omzetreductie nog niet op de balans te worden opgenomen, indien op het moment van opstellen van de balans de hoogte van de omzetreductie nog niet is vastgesteld.

Is bij het opmaken van de definitieve jaarstukken de omzetreductie bekend, dan moet dit bedrag als vordering worden opgenomen.

6.4. Suikerbieten

Voor suikerbieten, wordt aan de hand van de definitieve afrekening vastgesteld hoe groot het nog te vorderen bedrag moet zijn per einde boekjaar. De bij de definitieve afrekening ingehouden bedragen moeten op de balans bij de schulden op korte termijn worden opgenomen.

Indien de definitieve afrekening nog niet bekend is, dient de uitbetaling in redelijkheid te worden geschat.

7. Tuinbouw

Dit hoofdstuk behandelt allereerst de afschrijving van investeringen in bedrijfsmiddelen voor de glastuinbouw en voor de teelt van champignons. Afschrijvingsnormen voor landbouwmachines zijn te vinden in hoofdstuk 10. Vervolgens komt de waardering van champignons en aspergeopstanden aan bod. Ten slotte wordt de normering van veldinventaris voor de glastuinbouw behandeld.

Vermelding omzetbelasting

Alle bedragen worden vermeld inclusief omzetbelasting. De bedragen exclusief omzetbelasting staan tussen haakjes of apart in een tabel.

7.1. Afschrijvingsnormen glastuinbouw

7.1.1. Geldigheid afschrijvingsnormen glastuinbouw

Sinds 1 januari 1994 gelden landelijke afschrijvingsnormen voor investeringen in de glastuinbouw. Voor in gebruik genomen investeringen uit de periode 1994 tot en met 2010 moet het al gekozen afschrijvingsregime worden aangehouden.¹⁾ De afschrijvingsnormen die hierna worden genoemd, zijn van toepassing op investeringen die in gebruik zijn genomen op of na 1 januari 2011. Voor ondernemers die een gebroken boekjaar hanteren, is de ingangsdatum de aanvang van het gebroken boekjaar 2011/2012.

.....
1) Uiteraard moet rekening worden gehouden met het overgangsrecht van artikel 10a.3 van de Wet IB 2001.

De normen gelden alleen voor niet eerder in gebruik genomen investeringen. Afschrijving kan pas plaatsvinden nadat de kostprijs is gecorrigeerd met een eventuele herinvesteringsreserve, aankoopkorting, subsidie en dergelijke.

Uitzonderingen

Op investeringen die op grond van de Wet IB 2001 willekeurig kunnen worden afgeschreven, hoeven de hierna genoemde afschrijvingsnormen niet te worden toegepast. Wel moet rekening worden gehouden met de hierna genoemde restwaarden.

7.1.2. Afschrijvingsregime glastuinbouw

Per investering kan worden gekozen voor afschrijving naar boekwaarde of afschrijving volgens de lineaire methode.

Boekwaardemethode

Bij afschrijving volgens boekwaarde wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. In het jaar van ingebruikneming wordt afgeschreven naar tijdsgelang.

Lineaire methode

Bij de lineaire methode wordt de hoogte van de jaarlijkse afschrijving bepaald door de werkelijke kostprijs te verminderen met de restwaarde, en dit verschil te delen door de levensduur in jaren. In het jaar van ingebruikneming wordt afgeschreven naar tijdsgelang.

In paragraaf 7.1.3 wordt voor een groot aantal investeringen onder meer de afschrijvingsperiode gegeven. Op grond daarvan kunnen de investeringen worden verdeeld in 4 groepen. In het volgende overzicht is per groep aangegeven welke afschrijvingspercentages gelden bij toepassing van de boekwaardemethode, respectievelijk het lineaire systeem.

Groep	Afschrijvings- periode in jaren	Afschrijvings- percentage per jaar boekwaardemethode	Afschrijvings- percentage per jaar lineair systeem	Restwaarde in % (lineair systeem)
1	7	28	14	2
2	11	22	9	1
3	14	18	7	2
4	Anders	N.v.t.	Anders	N.v.t.

7.1.3. Afschrijvingsgegevens investeringen in bedrijfsmiddelen glastuinbouw

Deze paragraaf geeft een overzicht van de meest voorkomende investeringen in bedrijfsmiddelen en de daarvoor overeengekomen afschrijvingsperiode. Daarnaast zijn restwaarden opgenomen, voor het geval de lineaire methode wordt toegepast. De investeringen in bedrijfsmiddelen zijn ingedeeld in 7 rubrieken:

- grond en grondverbetering
- bedrijfsgebouwen
- (glas)opstanden
- verwarmingsinstallaties
- watervoorziening
- andere (on)roerende zaken
- inventaris

Hierna worden diverse investeringen genoemd die een afzonderlijk waardeverloop hebben. Volgens constante jurisprudentie vormen opstal tezamen met onder- en omliggende grond in de regel 1 bedrijfsmiddel. Indien investeringen in de administratie afzonderlijk worden geactiveerd heeft dit niet tot gevolg dat er evenzoveel bedrijfsmiddelen ontstaan.

Verder is bij het vaststellen van de normen ervan uitgegaan dat bij sloop van de opstal in de toekomst de eventuele aanmerkelijke en als duurzaam te beschouwen waardeverandering van de grond niet wordt gerealiseerd doch dat de grond dienstbaar blijft aan de onderneming (zie onder andere BNB 1963/6* en V-N 2007/39.14).

Afschrijvingsbeperking

Vanaf het jaar 2010 is in de normen de afschrijvingsbeperking van artikel 3.30a Wet IB 2001 verwerkt. Hierbij is enerzijds beoordeeld of de investering wordt aangemerkt als - een investering in - een gebouw en anderzijds als een werktuig. De conclusie uit deze beoordeling is verwerkt in de laatste kolom van het afschrijvingsschema. In deze kolom is vermeld of een investering al dan niet beperkt afschrijfbaar is.

Hoewel over de invulling van de afschrijvingsbeperking in 2010 voor het eerst overeenstemming is bereikt, ontmoet het evenwel geen bezwaar deze toe te passen over de periode 2007 tot en met 2009 voor zover de aanslagen nog niet onherroepelijk vaststaan.

Weking bij nieuwbouw

Aan de hand van het afschrijvingsschema wordt voor nieuw gebouwde opstallen (hierna: nieuwbouw) per afzonderlijke investering bepaald of de afschrijvingsbeperking van artikel 3.30a Wet IB 2001 al dan niet van toepassing is. Investerings die niet onder de afschrijvingsbeperking van 3.30a Wet IB 2001 vallen, worden op grond van artikel 3.30 Wet IB 2001 tot op restwaarde afgeschreven.

De overige investeringen worden per gebouw aan de hand van onderstaand schema afgeschreven op grond van artikel 3.30 Wet IB 2001. Daarbij vindt ook een toets plaats met de bodemwaarde ex artikel 3.30a, derde lid, Wet IB 2001.

Onder nieuwbouw wordt in dit verband verstaan een gebouw waarvan de eerste ingebruikname bij belastingplichtige heeft plaatsgevonden.

Werking bij bestaande bouw

In de situatie waarin een al eerder gebruikt warenhuis is verworven, is in de koop- en verkoopovereenkomst geen splitsing opgenomen in onderdelen die tot het gebouw behoren en onderdelen waarop de afschrijvingsbeperking van artikel 3.30a Wet IB 2001 niet van toepassing is.

Nu een dergelijke splitsing ontbreekt, wordt de aanschafwaarde bij verwerving van een gebouw vergeleken met de WOZ-waarde. Bij het vaststellen van de WOZ-waarde is rekening gehouden met de werktuigenvrijstelling ex artikel 220d Gemeentewet.

Verondersteld wordt dat de WOZ-waarde slechts de waarde van het gebouw vertegenwoordigt. Het verschil tussen de aanschafwaarde en de WOZ-waarde is aan te merken als een investering in werktuigen. Op dit bedrag is de afschrijvingsbeperking ex artikel 3.30a Wet IB 2001 niet van toepassing. De vergelijking met de WOZ-waarde gebeurt aan de hand van de beschikking van het kalenderjaar waarin het gebouw is aangekocht.

Vervolginvesteringen bij nieuwbouw en bij bestaande bouw

Aan de hand van het afschrijvingsschema wordt voor vervolginvesteringen bij nieuwbouw en bij bestaande bouw bepaald of op de vervolginvestering de afschrijvingsbeperking ex artikel 3.30a Wet IB 2001 van toepassing is.

Grond en grondverbetering glastuinbouw

Soort grond	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
Grond	0	100	ja
Drainage/onderbemaling	14	2	ja
Erfverharding	14	2	nee
Beschoeiing	14	2	nee
Betonpaden en -vloeren	14	2	ja

Bedrijfsgebouwen glastuinbouw

Soort gebouw	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
Bedrijfsruimte, kantine, ketelhuis	14	2	ja
Garage, schuur	24	4	ja

(Glas)opstanden

Soort (glas)opstand	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
Warenhuizen, kassen	14	2	ja
Plastic kassen/tunnels, inclusief folie	7	2	ja
Schaduwhallen, inclusief gaas	7	2	nee

Toelichting

Toelichting: plastic kassen of tunnels en schaduwhallen worden inclusief folie, respectievelijk gaas geactiveerd en afgeschreven. De kosten van vervanging van folie en gaas worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Verwarmingsinstallaties glastuinbouw

Soort verwarmingsinstallatie	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
Ketelhuisinstallatie, noodstroomaggregaat	11	1	ja
Verwarmingsbuizenet	14	2	ja ¹⁾
Warmteopslagtank	11	1	nee
Rookgascondensor	11	1	nee
Warmtekrachtinstallatie, T.E.-installatie	11	1	nee
Betonvloerverwarming	14	2	ja
CO ₂ -apparatuur	7	2	nee
Heteluchtkanon	7	2	nee
Stoomapparatuur inclusief afzuigstelsysteem, grondverwarming, bedverwarming en koeling ²⁾	11	1	nee

¹⁾ Voor alleen het basisverwarmingsbuizenet geldt de afschrijvingsbeperking.

²⁾ De kosten van stoomdoeken en -zeilen worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Watervoorziening glastuinbouw

Soort watervoorziening	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
Substraatinstallatie	4	0	nee
Bron exclusief pomp met basisleidingen	7	2	ja
Pomp en overige watervoorzieningen / waterbehandeling	7	2	Nee

Toelichting

Toelichting: de kosten van het egaliseren van grond voor substraatteelten worden direct ten laste van het resultaat gebracht. Steenwolmatten, met uitzondering van 2-jarige substraatmatten, en folie voor de substraatteelt zijn vanwege de diversiteit in gebruik niet genormeerd.

Andere (on)roerende zaken glastuinbouw

Soort (on)roerende zaak	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)	Afschrijvingsbeperking
Koelcellen	14	2	ja ¹⁾
Vaste tafels, roltafels, rolcontainers	11	1	nee
Waterbassins, watertanks, betonnen waterreservoirs	11	1	nee
Klimaatcomputers	7	2	nee
Scherminstallaties, exclusief doek	7	2	ja
Schermdoeken	4	0	nee
Assimilatie-installaties	7	2	nee
Lampen	3	0	nee
Cyclische belichting	7	2	nee

Inventaris glastuinbouw

Soort inventaris	Afschrijvingsperiode (j)	Restwaarde (%)
Machines ²⁾	7	2
Intern transport	11	1
Aanhangwagens	7	2
Gewasbeschermingsapparatuur, hogedrukspuiten, spuitbomen	7	2
Bedrijfscomputers	5	0

¹⁾ Losse demontabele units hebben geen afschrijvingsbeperking.

²⁾ Tot machines worden gerekend werktuigen voor het verwerken van grond, zaai- en plantmachines alsmede sorteer- en verwerkingsmachines, al of niet computergestuurd.

In artikel 3.30, tweede lid, van de Wet IB 2001 is bepaald dat voor zogeheten "andere bedrijfsmiddelen" de afschrijving ten hoogste 20% van de aanschaffings- of voortbrengingskosten van het bedrijfsmiddel bedraagt. De hierna genoemde bedrijfsmiddelen hebben evenwel objectief gezien een kortere levensduur, waardoor afwaardering op lagere bedrijfswaarde mogelijk is.

Soort bedrijfsmiddel	Levensduur in jaren	Restwaarde (%)
anjers	3	0
gerbera's	3	0
bouvardia's	3	0
2-jarige substraatmatten	2	0

De afschrijving/waardering op lagere bedrijfswaarde van deze investeringen vindt ultimo het boekjaar plaats door de aanschaffings- of voortbrengingskosten rechtsevenredig te verdelen over de levensduur van de investeringen.

Voorbeeld

Aanschaffingskosten 2-jarige substraatmatten € 60.000, in gebruik genomen per 1 december 2011. Afschrijvingskosten/afwaardering per 31 december 2011 € 2.500 ($€ 60.000 : 2 = € 30.000 \times 1/12$).

7.2. Afschrijvingsnormen champignonteelt

7.2.1. Geldigheid afschrijvingsnormen champignonteelt

Sinds 1 januari 2002 gelden landelijke afschrijvingsnormen voor investeringen gebruikt voor de teelt van champignons. Voor in gebruik genomen investeringen uit de periode 2002 tot en met 2009 moet het al gekozen afschrijvingsregime worden aangehouden ¹⁾. De afschrijvingsnormen die hierna worden genoemd, zijn van toepassing op investeringen die in gebruik zijn genomen op of na 1 januari 2010. Voor ondernemers die een gebroken boekjaar hanteren, is de ingangsdatum de aanvang van het gebroken boekjaar 2010/2011.

1) Uiteraard moet rekening worden gehouden met het overgangsrecht van artikel 10a.3 van de Wet IB 2001.

De normen gelden alleen voor investeringen in nieuwe, dus niet eerder gebruikte bedrijfsmiddelen. Afschrijving kan pas plaatsvinden nadat de kostprijs is gecorrigeerd met een eventuele herinvesteringsreserve, aankoopkorting, subsidie en dergelijke.

Uitzonderingen

Op investeringen die op grond van de Wet IB 2001 willekeurig kunnen worden afgeschreven, hoeven de hierna genoemde afschrijvingsnormen niet te worden toegepast. Wel moet u rekening houden met de hierna genoemde restwaarden.

7.2.2. Afschrijvingsregime champignonteelt

De hoogte van de jaarlijkse afschrijving wordt bepaald door de werkelijke kostprijs te verminderen met de restwaarde, en dit verschil te delen door de levensduur in jaren. In het jaar van ingebruikneming wordt afgeschreven naar tijdsgelang.

7.2.3. Afschrijvingsgegevens investeringen in bedrijfsmiddelen champignonteelt

Deze paragraaf geeft een overzicht van de meest voorkomende investeringen in bedrijfsmiddelen en de daarvoor overeengekomen afschrijvingsperiode. Daarnaast zijn de afschrijvingspercentages en restwaarden opgenomen.

Hierna worden diverse investeringen genoemd die een afzonderlijk waardeverloop hebben. Volgens constante jurisprudentie vormen opstal tezamen met onder- en omliggende grond in de regel 1 bedrijfsmiddel. Indien investeringen in de administratie afzonderlijk worden geactiveerd heeft dit niet tot gevolg dat er evenzoveel bedrijfsmiddelen ontstaan.

Verder is bij het vaststellen van de normen ervan uitgegaan dat bij sloop van de opstal in de toekomst, de eventuele aanmerkelijke en als duurzaam te beschouwen waardeverandering van de grond niet wordt gerealiseerd maar dat de grond dienstbaar blijft aan de onderneming (zie onder andere BNB 1963/6* en V-N 2007/39.14). Bij de samenstelling van onderstaand afschrijvingsschema is geen rekening gehouden met de werking van artikel 3.30a Wet IB 2001 (onder meer bodemwaarde van 50% van de WOZ-waarde bij een gebouw in eigen gebruik). De toets met artikel 3.30a Wet IB 2001 moet na toepassing van onderstaand afschrijvingsschema plaatsvinden.

Grond champignonteelt

Soort grond	Afschrijvings-Periode (j)	Afschrijvings-Percentage	Restwaarde (%)
Grond	-	0	100
Erfverharding	14	7,0	2,0

Bedrijfsgebouwen met champignonteeltcellen

Soort bedrijfsgebouw	Afschrijvings-periode (j)	Afschrijvings-Percentage	Restwaarde (%)
Cellen	20	4,5	10,0
Hefschuifdeur incl. loopwagen	10	9,0	10,0
Affrezen wanden/ dampdicht maken	10	9,0	10,0
Champignonstellingen	10	9,0	10,0

Verwarmingsinstallaties champignonteelt

Soort verwarmingsinstallatie	Afschrijvings-periode (j)	Afschrijvings-Percentage	Restwaarde (%)
Verwarmingsketel	20	4,5	10,0
Lage druk gasgestookte stoomketel inclusief Low Nox brander	15	6,0	10,0
Gasbrander compleet geïnstalleerd	10	9,0	10,0
Schoorsteen verwarmingsketel	15	6,0	10,0
Installatie in ketelhuis en leidingen	20	4,5	10,0

Klimaatinstallaties champignonteelt

Soort klimaatinstallatie	Afschrijvingsperiode (j)	Afschrijvingspercentage	Restwaarde (%)
Klimaatcomputer	5	18,0	10,0
Regelpaneel	8	12,0	4,0
CO ₂ -concentratiemeter	8	12,0	4,0
Bevochtigingsregeling	10	9,0	10,0
Stoomregeling voor doodstomen	10	9,0	10,0
Ventilatiesystemen	8	12,0	4,0
Mechanische koeling	10	9,0	10,0
Bronwaterkoeling	10	9,0	10,0

Overige installaties champignonteelt

Soort overige installatie	Afschrijvingsperiode (j)	Afschrijvingspercentage	Restwaarde (%)
Aansluiting nutsvoorzieningen	20,	4,5	10,0
Watervoorzieningsunit	10	9,0	10,0
Bron of boorput inclusief stijg-filterbuis, pomp	8	12,0	4,0
Hydrofoorinstallatie compleet	15	6,0	10,0
Gesloten ontijzering bronwater	8	12,0	4,0
Elektrische installatie	20	4,5	10,0
Verlichting in cellen	8	12,0	4,0

7.3. Waardering champignons

De waardering van champignons vindt plaats per vierkante meter, waarbij is onderscheid is gemaakt in de periode na het vullen en de oogstperiode.

Doorgroeide compost

Periode na vullen	Incl. OB	Excl. OB
1e week	€ 19,64	€ 16,55
2e week	€ 20,44	€ 17,27
3e week	€ 21,24	€ 17,99

Oogstperiode	Handoogst		Machineoogst	
	Incl. OB	Excl. OB	Incl. OB	Excl. OB
Begin oogst	€ 21,24	€ 17,99	€ 21,24	€ 17,99
Na 1e vlucht	€ 12,14	€ 10,29	€ 8,83	€ 7,48
Na 2e vlucht	€ 4,41	€ 3,74	€ 2,21	€ 1,87

7.4. Waardering aspergeopstanden

De waardering van aspergeopstanden vindt plaats per hectare zuiver beteelde oppervlakte. De waardering betreft onbedekte asperges. ¹⁾

Aspergeopstanden	Normbedrag incl. OB	Normbedrag excl. OB
Aanlegjaar	€ 9.950	€ 9.240

Uitgangspunten

Bij het vaststellen van de normbedragen zijn de volgende uitgangspunten aangehouden:

- 5.750 meter rij per hectare
- plantafstand 0,33 meter bij verse grond
- plantafstand 0,25 meter bij herinplant
- diepspitten tot 1 meter
- uitplanten wordt machinaal uitgevoerd

Jaar	Afschrijvingsverloop zonder herinplant (in %) ²⁾
1	0
2	16 2/3
3	16 2/3
4	16 2/3
5	16 2/3
6	16 2/3
7	16 2/3

-
- 1) De eventueel voor bedekking gebruikte materialen dienen apart te worden geactiveerd en afgeschreven.
 - 2) Voor in gebruik genomen investeringen uit de periode 2002 tot en met 2009 moet het al gekozen afschrijvingsregime worden aangehouden, waarbij uiteraard rekening moet worden gehouden met het overgangsrecht van artikel 10a.3 van de Wet IB 2001.

Jaar 1 is het eerste jaar na aanleg. Er wordt dan niet afgeschreven ter compensatie van aanwas naar vol oogstbare asperges.

7.5. Normering veldinventaris voor de glastuinbouw

In paragraaf 7.5.1. is aangegeven wat onder het begrip veldinventaris wordt begrepen. Paragraaf 7.5.2. vermeldt de normbedragen en uitgangspunten die gehanteerd moeten worden indien geen normbedragen zijn overeengekomen.

7.5.1. Begrip veldinventaris

Voor een omschrijving van het begrip veldinventaris wordt verwezen naar paragraaf 5.1.

De hierna genormeerde veldinventaris ziet alleen op overdekte teelten.

7.5.2. Normbedragen en uitgangspunten voor activering veldinventaris voor de glastuinbouw

7.5.2.1. Algemeen

Hierna zijn normbedragen en uitgangspunten geformuleerd voor het activeren van veldinventaris. Indien toepassing van de normbedragen zou leiden tot een te hoge waardering, kan op grond van hetgeen in Hoofdstuk 1 is opgenomen (tegenbewijsregeling) van de normbedragen worden afgeweken.

Indien het bedrag van de veldinventaris op balansdatum zeer gering is, kan overeenkomstig de rechtspraak activering achterwege blijven.

7.5.2.2. Genormeerde producten

De hierna vermelde normbedragen zijn tot stand gekomen aan de hand van gegevens verkregen uit de administratie van diverse productiekwekers. Verder zijn deze gegevens getoetst aan de saldobegrotingen zoals die zijn opgenomen in de Kwantitatieve Informatie voor de Glastuinbouw. Bij de bepaling van de hoogte van de normbedragen is uitgegaan van de elementen zoals genoemd onder paragraaf 7.5.2.3. Verder is bij de bepaling van de normbedragen rekening gehouden met het risico van plantziekten. De normbedragen gelden voor het jaar 2011. Bij een gebroken boekjaar vinden de normbedragen geen toepassing.

Ten behoeve van de productiekwekers zijn voor de volgende producten normbedragen vastgesteld.

Product	Toelichting	Normbedrag per m ² incl. OB	Normbedrag per m ² excl. OB
Aardbeien	Alleen bij teelt onder glas	€ 4,69	€ 4,34
Aubergines		€ 6,25	€ 5,75
Chrysanten	Alle soorten zowel geplozen als niet geplozen	€ 7,34	€ 6,80
Komkommers		€ 3,81	€ 3,50
Paprika's	Alle kleuren en soorten	€ 6,16	€ 5,75
Tomaten	Alle soorten, zoals vleestomaten, cherrytomaten, ronde tomaten en trostomaten	€ 5,72	€ 5,25

Het normbedrag is uitgedrukt in een bedrag per vierkante meter warenhuis. Onder het aantal vierkante meters warenhuis wordt slechts de beteelbare oppervlakte begrepen. De bedrijfsruimte en de ruimte waarin de ketelhuisinstallatie staat, wordt uiteraard niet onder de beteelbare oppervlakte begrepen.

De beteelbare oppervlakte wordt niet verminderd met betonpaden e.d. die zich in het warenhuis bevinden. Op deze wijze wordt aansluiting verkregen met de term "bruto vierkante meter" die in de Kwantitatieve Informatie voor de Glastuinbouw wordt gehanteerd.

7.5.2.3. Niet-genormeerde producten

Gewassen waarvoor geen normbedragen (bijvoorbeeld radijs, nerines, leliebloemen, uitgangsmateriaal) zijn vastgesteld en die onder het begrip veldinventaris (zie paragraaf 5.1.) vallen, moeten ook geactiveerd worden. Aan de hand van gegevens uit de administratie van de belastingplichtige moet het te activeren bedrag bepaald worden. Bij het bepalen van de

hoogte van het te activeren bedrag moet rekening gehouden worden met onder meer de volgende elementen:

Omschrijving kosten van	Toelichting
Zaden en planten	
Arbeid	Zowel eigen personeel als ingehuurd personeel
Verwarming, elektra en water	Vanaf de dag dat de planten op het bedrijf zijn afgeleverd tot en met de balansdatum
Meststoffen en gewasbescherming	Vanaf de dag dat de planten gepoot zijn tot en met de balansdatum
Stomen van substraatmateriaal	
Groeimedium	
Loopfolie	
Touw, bind- en steunmateriaal	
Deel van de afschrijvingskosten van installaties die direct dienstbaar zijn aan de teelt	Zoals de afschrijvingskosten van assimilatieverlichting bij de teelt van chrysanten en tomaten

Verder mag rekening worden gehouden met het risico van plantziekten. De meststoffen en de gewasbeschermingsmiddelen die per balansdatum op het bedrijf aanwezig zijn en nog niet aan de planten zijn toegediend, moeten apart als voorraad op de balans opgenomen worden.

8. Bloembollenkramen

Bij de waardering van bloembollenkramen komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- waarde te velde staande bloembollen, regeling sinds 1945 (paragraaf 8.1)
- waarde amaryllisbollen, regeling sinds 1994 (paragraaf 8.2)
- waarde leliekraam, regeling sinds 1999 (paragraaf 8.3)

Vermelding omzetbelasting

Alle bedragen worden vermeld inclusief omzetbelasting. De bedragen exclusief omzetbelasting staan tussen haakjes of apart in een tabel.

8.1. Waarde te velde staande bloembollen

De waarde van de te velde staande bloembollen wordt aangegeven per vierkante Rijnlandse Roede (RR). $1 \text{ RR}^2 = 14,21 \text{ m}^2$; vuistregel: $700 \text{ RR}^2 = 1 \text{ hectare}$. Hierbij zijn inbegrepen de smalle paadjes tussen de bedden, en de greppels tussen en rondom de akkers. De buitenpaden (spuitvrije zones) die rond het te waarden gebied liggen, vallen buiten de berekening.

8.1.1. Aangekocht plantgoed bloembollen

In principe behoort elke aankoop van plantgoed te worden geactiveerd, ongeacht of het duurdere dan wel gewone soorten betreft en ongeacht of er sprake is van uitbreiding, van verbetering of van zogenoemde bloedverversing van de kraam. Op praktische gronden wordt het echter goed gevonden dat de activering beperkt blijft tot de gevallen waarin meer is aangekocht dan 10% van de boekwaarde van de kraam, zoals deze op de beginbalans van het jaar van de aankoop is gewaardeerd volgens de hierna vermelde normbedragen (dus exclusief de al geactiveerde meerwaarde). Het al dan niet activeren moet per bloembollensoort worden gezien.

Het bedrag waarmee de aankoopprijs het desbetreffende normbedrag uit de volgende tabel overtreft, kan in 3 jaren ten laste van het resultaat worden gebracht, te beginnen met het jaar van de aankoop. Dit geldt niet als duidelijk aantoonbaar is dat wegens bijzondere omstandigheden de gekochte bollen al eerder uit het bedrijf verdwenen zijn. De reden hiervoor is dat wordt aangenomen dat aangekocht plantgoed in een aantal jaren geleidelijk wordt vervangen door zelfgeteeld plantgoed. Het bedrag dat in het jaar van aankoop ten laste van het resultaat wordt gebracht, is bedoeld als een lagere waardering op grond van risico's, uitval door ziekte enzovoort.

In bepaalde situaties gelden de normbedragen niet:

- Als het aangekochte plantgoed bijvoorbeeld door ziekte binnen 3 jaar geheel moet worden opgeruimd, moet de activering hiervan in het jaar van opruiming verdwijnen.
- Elke aankoop van plantgoed dat niet wordt opgeplant, maar wordt doorverkocht, wordt geactiveerd tot de datum van verkoop. Er kan dan geen bedrag ten laste van het resultaat worden gebracht. Het is daarom noodzakelijk dat in de boekhouding een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de aankopen bestemd voor eigen teelt en die bestemd voor doorverkoop.

De normbedragen in de volgende tabel gelden al sinds 1945 en mogen als vaste waarde worden aangehouden, als de sinds 1965 geldende factoren en omstandigheden (exclusief prijsfluctuaties) die aan deze waardering ten grondslag liggen, niet in belangrijke mate zijn veranderd. De hiervoor genoemde regelingen blijven uiteraard van kracht.

Gewas	Waarde per RR ² incl. OB	Waarde per RR ² excl. OB
Hyacinten	€ 9,62	€ 9,08
Tulpen	€ 5,77	€ 5,45
Narcissen	€ 4,81	€ 4,54
Krokussen	€ 2,89	€ 2,72
Gladiolen	€ 1,44	€ 1,36
Irissen	€ 3,37	€ 3,18
Scilla	€ 3,85	€ 3,63

8.1.2. Zelfgekweekte bollen

Voor zelfgekweekte bollen geldt dat de normbedragen uit de voorgaande tabel mogen worden aangehouden met ingang van 1 januari 1965 (of het boekjaar 1964/1965). De normbedragen mogen als vaste waarde worden aangehouden als de sinds 1965 geldende factoren en omstandigheden (exclusief prijsfluctuaties) die aan deze waardering ten grondslag liggen, niet in belangrijke mate zijn veranderd.

8.2. Waarde amaryllisbollen

Voor amaryllisbollen die bestemd zijn voor de productie van bollen, is een vastwaardesysteem ontwikkeld. Met ingang van het jaar 1994 of het gebroken boekjaar 1994/1995 kan de belanghebbende ter berekening van zijn fiscale winst kiezen voor dit waardesysteem. De vaste norm bedraagt:

Amaryllisbollen per hectare	Normbedrag incl. OB	Normbedrag excl. OB
Netto betaalde oppervlakte	€ 14.430	€ 13.613
Bruto betaalde glasoppervlakte	€ 12.025	€ 11.344

De normen zijn alleen van toepassing op zelfgekweekte bollen. In beginsel eist goed koopmansgebruik dat iedere aankoop van plantgoed wordt geactiveerd. Echter op praktische gronden kan activering beperkt blijven tot de gevallen waarin meer is aangekocht dan 10% van de boekwaarde van de kraam, zoals deze op de beginbalans van het jaar van de aankoop naar de norm (dus exclusief de al geactiveerde meerwaarde) is gewaardeerd.

Het bedrag waarmee de aankoopprijs de norm overtreft kan in 3 jaar worden "afgeschreven", te beginnen met het jaar van de aankoop. De 3-jaarstermijn is niet van toepassing als aangetoond wordt dat wegens bijzondere omstandigheden de gekochte bollen al eerder de onderneming hebben verlaten.

Iedere aankoop van plantgoed dat niet wordt opgeplant maar wordt doorverkocht, wordt tot de datum van verkoop geactiveerd. In de jaarstukken zal kenbaar worden gemaakt of de belanghebbende opteert voor de vaste norm als waarderingssysteem. Als het vaste

waardesysteem niet wordt toegepast, kan slechts een waarderingssysteem worden gevolgd dat niet strijdig is met goed koopmansgebruik.

Zolang geen belangrijke wijzigingen optreden in de factoren en omstandigheden (exclusief prijsfluctuaties) die van invloed zijn op de waardering, kan het normbedrag als vaste waarde worden aangehouden.

8.3. Waarde leliekraam

De waarde van de leliekraam wordt aangegeven per vierkante Rijnlandse Roede (RR). $1 \text{ RR}^2 = 14,21 \text{ m}^2$; vuistregel: $700 \text{ RR}^2 = 1 \text{ hectare}$. Hierbij zijn inbegrepen de smalle paadjes tussen de bedden, en de greppels tussen en rondom de akkers. De buitenpaden (spuitvrije zones) die rond het te waarderen gebied liggen, vallen buiten de berekening. Plantgoed dat op balansdatum ligt opgeslagen in de schuur of in de koelcel wordt aangegeven naar het aantal vierkante RR dat met dit plantgoed kan worden opgeplant.

8.3.1. Aangekocht plantgoed leliekraam

In principe moet elke aankoop van plantgoed worden geactiveerd, ongeacht of het duurdere dan wel gewone soorten betreft en ongeacht of er sprake is van uitbreiding, van verbetering of van zogenoemde bloedverversing van de kraam. Op praktische gronden wordt het echter goed gevonden dat de activering beperkt blijft tot de gevallen waarin meer is aangekocht dan 10% van de boekwaarde van de kraam, zoals deze op de beginbalans van het jaar van de aankoop is gewaardeerd volgens de hierna vermelde normbedragen (dus exclusief de al geactiveerde meerwaarde).

Het bedrag waarmee de aankoopprijs het desbetreffende normbedrag uit de volgende tabel overtreft, kan in 3 jaren ten laste van het resultaat worden gebracht, te beginnen met het jaar van de aankoop. Dit geldt niet als duidelijk aantoonbaar is dat wegens bijzondere omstandigheden de gekochte bollen al eerder uit het bedrijf verdwenen zijn. De reden hiervoor is dat wordt aangenomen dat aangekocht plantgoed in een aantal jaren geleidelijk wordt vervangen door zelfgeteeld plantgoed.

In bepaalde situaties gelden de normbedragen niet:

- Als het aangekochte plantgoed bijvoorbeeld door ziekte binnen 3 jaar geheel moet worden opgeruimd, moet de activering hiervan in het jaar van opruiming verdwijnen.
- Elke aankoop van plantgoed dat niet wordt opgeplant, maar wordt doorverkocht, wordt geactiveerd tot de datum van verkoop. Er kan dan geen bedrag ten laste van het resultaat worden gebracht. Het is daarom noodzakelijk dat in de boekhouding een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de aankopen bestemd voor eigen teelt en die bestemd voor doorverkoop.

Gewas	Waarde per RR² incl. OB	Waarde per RR² excl. OB
Oriëntals	€ 21,20	€ 20,00
Overige	€ 8,48	€ 8,00

8.3.2. Zelfgekweekte bollen

De normbedragen uit de voorgaande tabel gelden ook voor zelfgekweekte bollen.

9. Boomopstanden

In de 1e paragraaf van dit hoofdstuk worden de normen voor de fruitteelt behandeld. De normbedragen en afschrijvingsregimes zijn in een tabel weergegeven en worden vervolgens toegelicht. In de 2e paragraaf worden normbedragen voor de boomteelt in een tabel weergegeven en wordt aangegeven welke kosten moeten worden geactiveerd.

Vermelding omzetbelasting

Alle bedragen worden vermeld inclusief omzetbelasting. De bedragen exclusief omzetbelasting staan tussen haakjes of apart in een tabel.

9.1. Fruitteelt

In de fruitteelt moeten de kosten worden geactiveerd die nodig zijn om de aanplant in de productieve fase te brengen, oftewel de stichtingskosten. In het volgende overzicht zijn aanwasbedragen en diverse afschrijvingsgegevens samengebracht voor appel-, peren- en zure-kersenbomen.

	Appelbomen	Perenbomen	Zure-kersenbomen
Aanwas per hectare inclusief OB	€ 1.840	€ 2.875	€ 2.875
Aanwas per hectare exclusief OB	€ 1.640	€ 2.500	€ 2.500
Aantal jaren aanwas	2	3	4
Totale aanwas inclusief OB	€ 3.680	€ 8.625	€ 11.500
Totale aanwas exclusief OB	€ 3.200	€ 7.500	€ 10.000
Aantal jaren zonder aanwas en afschrijving	1	1	1
Aantal jaren afschrijving over stichtingskosten	8	14	14
Afschrijving per jaar bij lineaire methode	12,5%	7%	7%
Afschrijving per jaar op basis boekwaarde	20%	15%	15%

9.1.1. Toelichting afschrijvingsgegevens fruitteelt

De genoemde normbedragen voor de aanwas per hectare worden verderop toegelicht. Door ze te vermenigvuldigen met het aantal jaren aanwas, wordt de totale aanwas verkregen. Als het boekjaar samenvalt met het kalenderjaar, begint het 1e aanwasjaar in het voorjaar direct volgend op het planten. Bij gebroken boekjaren begint het 1e aanwasjaar in het eerstvolgende boekjaar na de aanplant.

Voor zowel appelbomen, perenbomen als zure-kersenbomen is het aantal jaren zonder aanwas en afschrijving gesteld op 1. De stilstand vindt plaats in het 1e jaar nadat de bijschrijving is voltooid. De afschrijving begint in het 1e boekjaar na het jaar van stilstand.

9.1.2. Afschrijven over stichtingskosten fruitteelt

De stichtingskosten vallen uiteen in aanlegkosten en aanwaskosten. Hierover wordt afgeschreven volgens het voorgaande overzicht. Hierna volgt enige achtergrondinformatie over de totstandkoming van de normbedragen.

Omschrijving aanlegkosten	<p>Onder de aanlegkosten vallen onder meer de kosten van structuurverbetering van de grond (drainage, egaliseren) en de kosten van aanplant, voor zover de desbetreffende materialen daadwerkelijk worden gebruikt. Voorbeelden van materialen zijn bomen, palen (niet afzonderlijk activeren), potgrond, gaas en draad. Ook andere, duidelijk aanwijsbare kosten worden geactiveerd.</p>
Onderbouwing aanwaskosten	<p>Aanwaskosten zijn die kosten, die gemaakt worden om de bomen in productie te krijgen als het perceel eenmaal is ingeplant. Het betreft toegerekende kosten voor meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen, motorbrandstof en dergelijke. Ook worden de kosten meegenomen van afschrijving duurzame productiemiddelen, de betaalde rentekosten en voor betaalde arbeid van derden voor zover direct toerekenbaar aan het gewas.</p> <p>Tot de duurzame productiemiddelen worden gerekend gebouwen (exclusief koeling), machines en werktuigen alsmede installaties (zoals beregeningsinstallaties). De totale afschrijving wordt deels toegeschreven aan de jonge inplant. De rentekosten zijn berekend over de duurzame productiemiddelen, die ingezet zijn bij de teelt. Het aandeel van het vreemd vermogen in het totale vermogen is bepaald op 25%. Ook de rentekosten worden deels toegeschreven aan de jonge inplant.</p> <p>De aanwaskosten van appel- en perenbomen zijn berekend aan de hand van de KWIN-gegevens 2010. In de berekening is rekening gehouden met de verschillen in plantsystemen. Voor appelbomen is uitgegaan van een levensduur van 11 jaar, voor perenbomen 18 jaar en voor zurekersenbomen 19 jaar.</p>
Correctie	<p>Van de berekende kosten moeten de opbrengsten van de oogst worden afgetrokken. Van de opbrengsten die zijn meegenomen in de aanwasberekening, zijn de kosten die gemaakt zijn om de opbrengst te genereren in mindering gebracht.</p>

9.2. Overgangsregeling fruitteelt

De in de tabel opgenomen aanwasnormen 2011 gelden uitsluitend voor aanwaskosten vanaf 2010. Voor eerdere aanwasjaren blijven de in die jaren geldende normen van toepassing.

Voorbeeld:

inplant peren januari 2009	2 ha aanlegkosten	(fictief bedrag)	€ 35.000
	Aanwas 2009 1 ^e jaar	2 ha á € 1.900	€ 3.800
	Aanwas 2010 2 ^e jaar	2 ha á € 2.500	€ 5.000
	Aanwas 2011 3 ^e jaar	2 ha á € 2.500	<u>€ 5.000</u>
Totale aanwas			<u>€ 13.800</u>
Boekwaarde per 31 december 2011			€ 48.500

Volgens de landbouwnormen 2011 zou 3 jaren € 5.000 aanwas geboekt moeten worden. De overgangsregeling eerbiedigt echter voor de vóórgaande jaren t/m 2009 de toen geldende aanwasbedragen.

9.3. Boomteelt

Voor boomkwekerijen moeten de kosten worden geactiveerd die nodig zijn om de aanplant in de afzetfase te brengen, oftewel de aanleg- en aanwaskosten.

Als de marktwaarde, na aftrek van de rooikosten, aan het einde van het boekjaar lager is dan de aanleg- en aanwaskosten, mag de lagere marktwaarde worden toegepast.

Omschrijving aanlegkosten

Onder de aanlegkosten vallen onder meer de kosten van structuurverbetering van de grond (zoals drainage en egaliseren) en de kosten van aanplant, voor zover de desbetreffende materialen daadwerkelijk zijn gebruikt. Voorbeelden van materialen zijn plantgoed (stammen, ogen, stekken et cetera), potten, containers en potgrond. Kosten van vermeerdering en andere duidelijk aanwijsbare kosten worden geactiveerd. Tonkinstokken, behoudens nog niet gebruikte voorraad, worden niet als zodanig geactiveerd omdat die in de aanwaskosten zijn opgenomen. In de totale aanwas in de tabel voor laan- en vruchtbomen is een bedrag van € 3.600,00 exclusief OB opgenomen voor de tonkinstokken die bij de teelt gebruikt worden. De inkoopwaarde van de gebruikte stokken komt daarom jaarlijks ten laste van het resultaat.

Aanwaskosten

In de volgende tabel worden de uitgangspunten gegeven voor de aanwaskosten die moeten worden geactiveerd.

Soorten boomteelt	Aanwas per hectare	Aantal jaren aanwas	Totale aanwas
.....
.....
Laan- en vruchtbomen volle grond excl. OB	€ 5.300,00	2	€ 10.600,00
Laan- en vruchtbomen volle grond incl. OB	€ 5.800,00	2	€ 11.600,00

Soorten boomteelt	Aanwas per are (100 m ²)	Aantal jaren aanwas	Totale aanwas
.....
.....
Bos- en haagplantsoen excl. OB	€ 53,00	2	€ 106,00
Bos- en haagplantsoen incl. OB	€ 57,00	2	€ 114,00
Houtige siergewassen containerteelt excl. OB	€ 148,00	1	€ 148,00
Houtige siergewassen containerteelt incl. OB	€ 157,00	1	€ 157,00
Houtige siergewassen volle grond excl. OB	€ 92,00	2	€ 184,00
Houtige siergewassen volle grond incl. OB	€ 104,00	2	€ 208,00
Rozen containerteelt excl. OB	€ 196,00	1	€ 196,00
Rozen containerteelt incl. OB	€ 214,00	1	€ 214,00
Rozenstruiken excl. OB ¹⁾	€ 49,00	2	€ 98,00
Rozenstruiken incl. OB ¹⁾	€ 54,00	2	€ 108,00

.....
1) Incl. rozenonderstammen

Toelichting

Het verschil tussen exclusief en inclusief OB in bovenstaande tabel is afhankelijk van de verschillende kostensoorten die aan de berekening ten grondslag liggen.

Voor de indeling in categorieën is aansluiting gezocht bij de uitgave KWIN Boomteelt 2006.

Voor categorieën waarvoor geen norm is geformuleerd moeten aanleg- en de aanwaskosten ook geactiveerd worden.

De aanwaskosten zijn berekend aan de hand van KWIN Boomteelt 2006. In de berekening is rekening gehouden met de verschillen in soorten en plantsystemen. Van de rente plantopstand is 50% van de door KWIN berekende rente omlopend vermogen in de normering verwerkt in verband met verondersteld vreemd vermogen.

Voor de afschrijvingskosten van duurzame productiemiddelen is uitgegaan van een benaderd gemiddelde op basis van kostprijs. Voor arbeid door vreemd personeel is een bedrag geschat. Bij de bepaling van materiaalkosten is rekening gehouden met de kosten van onder andere:

- bemesting (organische mest en kunstmest)
- gewasbescherming
- bindmateriaal

9.3.1. Aanwaskosten boomteelt

Wanneer het boekjaar gelijk is aan het kalenderjaar, begint het eerste aanwasjaar in het voorjaar direct volgend op het planten. Bij gebroken boekjaren begint het 1e aanwasjaar in het eerstvolgende boekjaar na de aanplant, als dat boekjaar niet later aanvangt dan 5 maanden na aanplant.

9.3.2. Doorteelt

In de praktijk blijken er misverstanden te zijn met betrekking tot doorteelt. Bij doorteelt moet als volgt gehandeld worden.

De aanwasjaren zoals die zijn weergegeven in de tabel in hoofdstuk 9.2 betreffen 1 teelt. Indien er sprake is van doortelen door dezelfde onderneming, start op het moment van doorteelt een nieuwe teelt- en aanwasperiode. Ter verduidelijking het volgende voorbeeld (laanbomen):

Aanplant 1 hectare	€ 7.000,00	(fictief bedrag)
1 ^e jaar aanwas	€ 5.300,00	excl. OB
2 ^e jaar aanwas	<u>€ 5.300,00</u>	excl. OB
Totaal geactiveerd	€ 17.600,00	

In jaar x worden deze bomen uitgeplant op 2 hectare en start weer een nieuwe aanwasperiode.

Aanplant per hectare is dan	€ 8.800,00	te vermeerderen met overige aanlegkosten,
1 ^e jaar aanwas	€ 5.300,00	excl. OB
2 ^e jaar aanwas	<u>€ 5.300,00</u>	excl. OB
Totaal geactiveerd	€ 19.400,00	

9.3.3. Oppervlakte boomteelt

Beplante oppervlakte is de bruto betaalde oppervlakte. Bij de normberekening is hiermee rekening gehouden. Als oppervlakte-eenheid wordt 100 m² (1 are) gehanteerd met uitzondering van de laan- en vruchtbomen. Voor deze bomen wordt als oppervlakte-eenheid 1 hectare gehanteerd.

Uitgangspunt bij de berekening van de betaalde oppervlakte is de kadastrale oppervlakte. Indien een percentage van een perceel op de balansdatum is gerooid, wordt dit percentage van de betaalde oppervlakte afgetrokken.

9.3.4. Overgangsregeling boomteelt

De in de tabel opgenomen normen 2011 gelden uitsluitend voor aanlegkosten en aanwaskosten van aanplant vanaf 2008. Voor aanplant in eerdere jaren blijven voor de tonkinstokken de toen geldende normen van toepassing. De aanwas 2011 voor laan- en vruchtbomen bedraagt voor aanplant in de jaren vóór 2008 € 3.500,00 exclusief OB en € 3.650,00 inclusief OB.

10. Landbouwmachines

In dit hoofdstuk wordt aangegeven hoe landbouwmachines worden afgeschreven en welke normgegevens daarbij gelden. Paragraaf 10.3 handelt over de afschrijving van landbouwmachines, paragraaf 10.4 over melkrobots en 10.5 over legbatterijen. Paragraaf 10.6 gaat over afschrijving van 2^e hands landbouwmachines en (voorheen nieuw aangeschafte) landbouwmachines die langer worden gebruikt dan de in paragrafen 10.3 en 10.4 genoemde afschrijvingstermijnen. Afschrijvingsnormen voor investeringen in bedrijfsmiddelen voor de tuinbouw zijn te vinden in hoofdstuk 7.

10.1. Geldigheid normen

Sinds 1 januari 1993 gelden er landelijke afschrijvingsnormen voor investeringen in landbouwmachines. Voor in gebruik genomen investeringen uit de periode 1993 tot en met 2010 moet het al gekozen afschrijvingsregime worden aangehouden ¹⁾. De afschrijvingsnormen die hierna worden genoemd, zijn van toepassing op investeringen die in gebruik zijn genomen op of na 1 januari 2011. Voor ondernemers die een gebroken boekjaar hanteren, is de ingangsdatum de aanvangsdatum van het gebroken boekjaar 2011/2012.

.....
1) Uiteraard moet rekening worden gehouden met het overgangsrecht van artikel 10a.3 van de Wet IB 2001.

De normen gelden alleen voor investeringen in nieuwe, dus niet eerder gebruikte landbouwmachines. Voor de afschrijving van 2^e hands landbouwmachines en (voorheen nieuw aangeschafte) landbouwmachines die langer worden gebruikt dan de in paragraaf 10.3 en 10.4 genoemde afschrijvingstermijnen zie paragraaf 10.6. Afschrijving kan pas plaatsvinden nadat de kostprijs is gecorrigeerd met een eventuele herinvesteringsreserve, aankoopkorting, subsidie en dergelijke.

Selectiecriteria
landbouwmachines

Paragraaf 10.3 bevat een overzicht van de landbouwmachines waarvoor de afschrijvingsnormen gelden. De machines zijn geselecteerd op grond van de volgende criteria:

- De machine wordt gebruikt in de landbouw.
- De machine gaat een bepaalde waarde te boven.
- De machine heeft een zekere gangbaarheid.

Werken aan winst

Navolgende afschrijvingsgegevens voor landbouwmachines moeten vanaf 1 januari 2007 getoetst worden aan de afschrijvingsbeperking van artikel 3.30 Wet IB 2001 en aan artikel 3.30a Wet IB2001 voor zover landbouwmachines deel uitmaken van het gebouw en niet aan het productieproces dienstbaar zijn.

Uitzonderingen

Op investeringen die op grond van de Wet IB 2001 willekeurig kunnen worden afgeschreven, hoeven de hierna genoemde afschrijvingsnormen niet te worden toegepast. Zie ook de Uitvoeringsregeling willekeurige afschrijving 2001. Wel moet rekening worden gehouden met de restwaarden die in de volgende paragrafen genoemd worden.

Kleine investeringen

Voor slijtende bedrijfsmiddelen met een aanschafprijs van meer dan € 450 (zie het besluit van 8 maart 2010 nr. DGB 2010/1188M), maar niet meer dan € 5.000 moet eveneens de afschrijvingsbeperking van artikel 3.30 lid 2 Wet IB 2001 worden toegepast. Om praktische redenen kan voor deze bedrijfsmiddelen in de staat van vaste activa een restwaarde worden aangehouden van € 1.

10.2. Afschrijvingsregime

Landbouwmachines mogen volgens zowel de lineaire methode als de boekwaardemethode worden afgeschreven. Wel moet per bedrijfsmiddel een bestendige gedragslijn worden gevolgd.

Voor toepassing van de boekwaardemethode dient aannemelijk te worden gemaakt dat het betreffende bedrijfsmiddel in de aanvang meer nut afwerpt voor de onderneming dan in latere jaren. De (te verwachten) ontwikkelingen op technisch gebied kunnen daarvoor een aanwijzing zijn.

Bij gebruik binnen de onderneming langer dan de ingeschatte periode kan eventueel verder worden afgeschreven op basis van de nieuw ingeschatte levensduur en restwaarde. Zie paragraaf 10.6.2.

Er kan worden afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming, dus in voorkomende gevallen naar tijdsgelang. Wanneer een nieuw bedrijfsmiddel het gehele seizoen wordt gebruikt, mag over een geheel jaar worden afgeschreven, ook al is het bedrijfsmiddel pas enkele maanden na aanvang van het boekjaar aangeschaft. Het begrip "naar tijdsgelang" moet dus worden beoordeeld in relatie tot het seizoenmatige gebruik.

10.2.1. Boekwaardemethode

In paragraaf 10.3 wordt voor een groot aantal landbouwmachines de afschrijvingsperiode gegeven. Deze kan 5, 6, 7, 8 of 9 jaar bedragen. In het volgende overzicht is per afschrijvingsperiode aangegeven welke afschrijvingspercentages gelden bij toepassing van de boekwaardemethode.

Afschrijvingsperiode in jaren	Afschrijvingspercentage bij boekwaardemethode
5	25
6	23
7	20
8	18
9	16

Op alle machines kan dus afhankelijk van de levensduur jaarlijks een percentage van de boekwaarde worden afgeschreven. Daarbij moeten minimaal de in dit hoofdstuk vastgestelde restwaarden (10%, 15% en 25%) aangehouden worden.

10.2.2. Lineaire methode

Bij de lineaire methode wordt de hoogte van de jaarlijkse afschrijving bepaald door de werkelijke kostprijs te verminderen met de restwaarde, en dit verschil te delen door de gegeven afschrijvingsperiode.

10.3. Afschrijvingsgegevens landbouwmachines

De landbouwmachines zijn ingedeeld in 5 machinegroepen, namelijk:

- tractoren
- grondbewerkingsmachines
- oogstmachines
- zelfrijdende (oogst)machines
- overige machines

Voor elke groep is een tabel opgenomen. In de tabellen wordt achter de afzonderlijke machines het aantal jaren vermeld waarover moet worden afgeschreven. Voor alle machines geldt een restwaarde van 15%. Voor machines die vóór 2001 zijn aangeschaft blijft de voorheen gehanteerde restwaarde van 5% gehandhaafd.

Voor machines die behoren tot de groep tractoren, en die ná 2002 zijn aangeschaft, geldt een restwaarde van 25 %.

Restwaarde tractoren is veranderd met ingang van 2003

Er is een verschil in de intensiteit van het machinegebruik verondersteld tussen agrarische ondernemers (akkerbouwers, veehouders en dergelijke) en loonbedrijven. Daarom is in een aantal gevallen een onderscheid in de afschrijvingsperiode gemaakt tussen agrarische ondernemers en loonbedrijven. Het betreft de gehele rubriek Tractoren en de mestverspreiders in de rubriek Overige machines.

Tractoren

Soort machine	Afschrijvingsperiode agrarische bedrijven (j)	Afschrijvingsperiode loonbedrijven (j)
Shovels	7	6
Tractoren 2- en 4-wiel aangedreven	7	6
Telescoopladers/verreikers	7	6

Grondbewerkingsmachines

Soort machine	Afschrijvingsperiode (j)	Soort machine (vervolg)	Afschrijvingsperiode (j)
Cultivatoren	8	Kilverborden	8
Eggen (aangedreven)	6	Ploegen	7
Freemachines	6	Spitmachines	6
Hekkelmachines	7	Zaaibedcombinaties	7

Oogstmachines

Soort machine	Afschrijvingsperiode (j)	Soort machine (vervolg)	Afschrijvingsperiode (j)
Aspergeoogstmachines	6	Inschuurmachines (stortbakken, transportbanden, boxenvullers, kistenvullers)	6
Balenpersen	8	Looftrekkers/klappers	7
Bietenladers	7	Maaikneuzers	6
Cyclomaaiers	6	Opraap(doseer)wagens	6
Grootpakpersen/wikkelaars	7	Opraap(snij)wagens	6
Harken/schudders	7	Roomachines	6

Zelfrijdende (oogst)machines

Soort machine	Afschrijvingsperiode (j)	Soort machine (vervolg)	Afschrijvingsperiode (j)
Hakselaars	6	Roomachines	7
Maaidorsers	8	Zwadmaaiers	7

Overige machines

Soort machine	Afschrijvingsperiode (j)	Soort machine (vervolg)	Afschrijvingsperiode (j)
Aqua Grader (bloembollen)	6	Mestinjecteurs	6
Haspels en beregeningsinstallaties (inclusief pompen)	8	Mestverspreiders agrarische bedrijven	7
Heftrucks	8	Mestverspreiders loonbedrijven	5
Kalkstrooiers	7	Pootmachines	7
(Kip)wagens	7	Sorteermachines/ opschemachines/ palletiseermachines	7
Kranen	8	Schonings- en verwerkingslijnen vollegrondsgroenten	8
Kuilvoersnijders	6	Sputen	7
Kunstmeststrooiers	7	Vacuümmestwagens	6
Melkinstallaties	8	Voedermengwagens	6
Melkkoeltanks	8	Zaaimachines	7

10.4. Melkrobots

De afschrijvingstermijn voor melkrobots bedraagt 10 jaar. De restwaarde van melkrobots bedraagt 15%.

10.5. Huisvestingssystemen voor leghennen

Het huisvestingssysteem voor leghennen wordt als één activum aangemerkt. De afschrijvingsnormen voor deze systemen zijn bijvoorbeeld

van toepassing op installaties en/of apparatuur als de kippen gehouden worden volgens het zogenaamde scharrel- of volièresysteem en dergelijke.

Huisvestingssystemen voor leghennen kunnen uitsluitend worden afgeschreven volgens de lineaire methode. De afschrijvingstermijn is bepaald op 10 jaar en de restwaarde is nihil.

Onder een huisvestingssysteem voor leghennen wordt in deze normen verstaan een bedrijfsruimte die is ingericht voor het houden van kippen voor de productie van eieren. De ruimte daarvoor is uitgerust met één of meer van de volgende installaties en/of apparatuur:

- drinkinstallaties
- eierafvoerbanden
- eierborstelmachines
- eierliften
- eierverzamelininstallaties
- klimaatbeheersingsapparatuur (waaronder verwarmingsinstallaties, ventilatie-installaties, alarminstallaties, verlichting en elektrische installaties)
- kooien met inbegrip van de onderbouw
- mestafvoerbanden
- mestdrooginstallaties
- noodstroomaggregaat
- silo's
- voerbanden

10.6. 2° Hands machines en nieuwe machines die langer in gebruik blijven dan de afschrijvingstermijnen uit paragraaf 10.3 en 10.4

10.6.1. 2° Hands machines

10.6.1.1. Ouderdom machine ligt bij aanschaf nog binnen de afschrijvingstermijn van paragraaf 10.3 en 10.4

De afschrijvingstermijn wordt als volgt vastgesteld:

- Voor machines behorende tot de groep tractoren: de resterende termijn uit paragraaf 10.3 en 10.4 **plus** 5 jaar.
Restwaarde : 10 % van de aankoopprijs (geen nieuwwaarde).
- Voor overige machines: de resterende termijn uit paragraaf 10.3 en 10.4 **plus** 3 jaar. (Echter samen minimaal 5 jaar.)
Restwaarde : 5 % van de aankoopprijs (geen nieuwwaarde).

Voorbeeld

Een loonbedrijf schaft een tractor aan van 4 jaar oud, aankoopprijs € 50.000. De afschrijvingstermijn is dan 2 (resterende termijn uit de tabel van paragraaf 10.3) plus 5 jaar is 7 jaar. Restwaarde is 10 % van € 50.000. Afschrijving is dan € 45.000: 7 is € 6.429 per jaar.

10.6.1.2. Machine is bij aanschaf ouder dan de afschrijvingstermijn van paragraaf 10.3 en 10.4.

De afschrijvingstermijn wordt als volgt vastgesteld:

- Voor machines behorende tot de groep tractoren:
Afschrijvingstermijn 5 jaar.
Restwaarde : 10 % van de aankoopprijs (geen nieuwwaarde).
- Voor overige machines:
Afschrijvingstermijn 5 jaar.
Restwaarde : 5 % van de aankoopprijs (geen nieuwwaarde).

Voorbeeld

Een agrarische ondernemer schaft een bietenlader aan van 10 jaar oud, aankoopprijs € 6.000. De afschrijvingstermijn is dan 5 jaar. Restwaarde is 5 % van € 6.000. Afschrijving is dan € 5.700 : 5 is € 1.140 per jaar.

10.6.1.3. Nieuwe machines die langer in gebruik blijven dan de afschrijvingstermijn uit paragraaf 10.3 en 10.4.

De nieuwe afschrijvingstermijn wordt als volgt vastgesteld:

- Voor machines behorende tot de groep tractoren:
Afschrijvingstermijn 5 jaar.
Restwaarde : 10 % van de oorspronkelijke aankoopprijs (nieuwwaarde).
- Voor overige machines:
Afschrijvingstermijn 3 jaar.
Restwaarde : 5 % van de oorspronkelijke aankoopprijs (nieuwwaarde).

Voorbeeld

Een agrarische ondernemer heeft 6 jaar geleden een nieuwe freesmachine aangekocht voor € 40.000. Volgens de tabel van paragraaf 10.3 was de afschrijvingsperiode 6 jaar en de restwaarde 15 %. De machine staat na 6 jaar dus met een restwaarde van € 6.000 op de balans. Bij voortgezet gebruik wordt verder afgeschreven in 3 jaar met een nieuwe restwaarde van 5 % van € 40.000. Per jaar wordt dus $(€ 6.000 - € 2.000) : 3$ is € 1.333 afgeschreven.

11. Productierechten

11.1. Productierechten 2011 (2011/2012)

In dit hoofdstuk worden de afschrijvingsnormen voor een aantal productierechten voor het kalenderjaar 2011 c.q. boekjaar 2011/2012 behandeld. De afschrijvingsnormen zijn in een tabel weergegeven en worden vervolgens toegelicht.

Productierechten	Melk	Suiker	Varkens	Pluimvee
Bedrijfsmiddel	Ja	Ja	Ja	Ja
Tijdelijke regeling	Ja	Ja	Ja	Ja
Restwaarde	Nihil	Nihil	Nihil	Nihil
Afschrijvingstermijn		5 jaar		
Afschrijvingstermijn bij aankoop vóór 1-1-2004	8 jaar			
Afschrijvingstermijn bij aankoop op of ná 1-1-2004	tot 1-4-2015		tot 1-1-2007	tot 1-1-2007
Afschrijvingstermijn bij aankoop op of ná 1-1-2006	tot 1-4-2015		tot 1-1-2015	tot 1-1-2015
Investeringsaftrek	Nee	Nee	Nee	Nee
Ingangsdatum investeringen			Aangaan van overeenkomst van koop en verkoop	Aangaan van overeenkomst van koop en verkoop

Toelichting
afschrijvingstermijn
productierechten suiker

Voor de productierechten suiker is afgesproken dat per 1 januari 2005 over 5 jaar kan worden afgeschreven. Uiteraard kan pas worden afgeschreven vanaf het tijdstip dat het productierecht in gebruik wordt genomen, dus naar tijdsgelang.

Voorbeeld

Als op 1 oktober 2011 is geïnvesteerd in een productierecht suiker en dit productierecht suiker is in gebruik genomen, blijft de afschrijvingstermijn 5 jaar (in de situatie dat het boekjaar gelijk is aan het kalenderjaar), wat neerkomt op 20% per jaar doorlopend. In 2011 kan dan maximaal 3/12 van 20% worden afgeschreven.

Toelichting
afschrijvingstermijn
productierechten melk,
varkens en pluimvee

Voor de productierechten melk, die vóór 1 januari 2004 zijn aangekocht, blijven de afspraken uit 2003 (2003/2004) gelden. Dat betekent dat de productierechten melk worden afgeschreven in 8 jaar.

Voorbeeld

Als op 1 oktober 2003 is geïnvesteerd in een productierecht melk en dit productierecht is in gebruik genomen, blijft de afschrijvingstermijn 8 jaar (in de situatie dat het boekjaar gelijk is aan het kalenderjaar), wat neerkomt op 12,5% per jaar doorlopend. In 2011 kan dan maximaal 9/12

van 12,5% worden afgeschreven. In 2003 is immers 3 maanden afgeschreven. Vervolgens 7 jaar 12,5% per jaar. Voor 2011 rest de laatste afschrijvingstermijn van 9 maanden.

Voor de productierechten melk, varkens en pluimvee, die op of ná 1 januari 2004 doch vóór 1 januari 2006 zijn aangekocht, worden de productierechten melk afgeschreven tot 1 april 2015, de varkens- en pluimveerechten tot 1 januari 2007.

Voor de productierechten melk, varkens en pluimvee, die op of ná 1 januari 2006 zijn aangekocht, worden de productierechten melk afgeschreven tot 1 april 2015 en de varkens- en pluimveerechten tot 1 januari 2015.

Dit geldt ook bij gebroken boekjaren. Het uitgangspunt is dat naar tijdsgelang moet worden afgeschreven.

Voorbeeld

Als op 1 oktober 2011 is geïnvesteed in een productierecht melk en dit productierecht is in gebruik genomen, dan wordt dit productierecht afgeschreven tot 1 april 2015. De tijdsperiode tussen 1 oktober 2011 en 1 april 2015 is 3 jaar en 6 maanden (= 42 maanden). In 2011 kan dan maximaal 3/42 worden afgeschreven. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat deze waarde overeenkomt met de lagere bedrijfswaarde.

Als ingangsdatum voor de afschrijvingstermijn van de productierechten varkens en pluimvee kan het aangaan van de overeenkomst van koop en verkoop van deze productierechten worden genomen. Dit moment is meestal gelijk aan het moment van inzenden van de overeenkomst naar Dienst Regelingen ter registratie. Aangenomen wordt dat dit moment ook als moment van ingebruikneming kan worden gezien.

Bij het ingaan van de ontbindende voorwaarde zoals die in een aantal overeenkomsten van koop/verkoop is opgenomen of wanneer op andere wijze de overeenkomst wordt ontbonden, wordt op dat moment de vrijval in de belaste winst opgenomen. De vrijval is in dit geval het verschil tussen de oorspronkelijke geactiveerde koopprijs en de boekwaarde.

Met betrekking tot de ammoniakrechten is er nog geen volledige overeenstemming over de fiscale behandeling daarvan. Het uiteindelijke standpunt zal in de loop van 2012 bekend worden gemaakt.

12. Ingroeiregeling Koninklijke Coöperatie Cosun U.A.

Koninklijke Coöperatie Cosun U.A. is een coöperatie op aandelen waarvan de leden behoudens een eigenaarrelatie tevens een leveranciersrelatie hebben. Koninklijke Coöperatie Cosun U.A. (hierna ook: de Coöperatie) verwerkt o.a. suikerbieten tot suiker.

Na de overname van het suikerbedrijf van CSM kent de Coöperatie twee soorten ledenaandelen. De nieuwe leden, B (voorheen leveranciers aan het suikerbedrijf van CSM), hebben ten opzichte van de oude leden, A, een beperkter recht met betrekking tot de uit te keren niet-suikerresultaten van de Coöperatie. De B-leden kennen met betrekking tot deze niet-suikerresultaten een ingroeiregeling waarbij zij over de periode tot en met 2017 in stappen gelijkgeschakeld worden met de A-leden.

Het is de wens om deze ingroeiperiode te bekorten. Daartoe zal de Coöperatie, in 2009 en waarschijnlijk 2010, uitkeringen doen aan **alle** leden. De A-leden ontvangen de uitkering in contanten terwijl de B-leden deze uitkering in natura ontvangen, namelijk in de vorm van een verkorte ingroeiregeling. De ingroeiregeling zal door de uitkeringen in 2009 resp. 2010 worden verkort tot 2015 resp. 2011/2012

Teneinde discussie over de omvang van het voordeel en het moment van belastbaarheid te vermijden (de fiscale toepassing van goed koopmansgebruik) is het voor de nieuwe leden, B, die hiertoe een door Koninklijke Coöperatie Cosun U.A. toegestuurde verklaring ¹⁾ hebben ondertekend, in elk geval toegestaan het voordeel, dat hen in 2009 en 2010 toevalt, te belasten op het moment dat zij het voordeel daadwerkelijk in contanten of in de vorm van een vorderingsrecht ontvangen. Dat wil zeggen dat de B-leden **niet** reeds in 2009 en 2010 het voordeel in hun aangifte verantwoorden doch in aanmerking nemen bij de ontvangst van niet-suikerresultaten in de jaren 2011/2012 tot en met 2017.

Voor de goede orde zij opgemerkt dat de A-leden in 2009 resp. 2010 de daadwerkelijk ontvangen contante uitkering in hun aangifte 2009 resp. 2010 verantwoorden.

.....
1) Verklaring aan de Belastingdienst:

Ondergetekende, houder van Nieuwe Aandelen in de Koninklijke Coöperatie Cosun U.A., bevestigt door het ondertekenen van deze brief dat ondergetekende bij de aangiften inkomstenbelasting over jaren waarvoor de ingroeiperiode is verkort (mogelijk betreft dat 2017, 2016, 2015, 2014, 2013, 2012, 2011) de in genoemde jaren verkregen ledentoeslag geheel zal verantwoorden in de aangiften inkomstenbelasting als belastbaar inkomen. Ondergetekende zal niet het standpunt innemen dat de heffing opgelegd zou moeten worden in het jaar gekoppeld aan het besluit van de raad van beheer om de nieuwe aandelen eerder dan 2018 volledig mee te laten delen in de resultaten van de overige activiteiten.

Bijlage 1 Bronnen en organisaties

Bij het vaststellen van de normen en normbedragen is gebruik gemaakt van gegevens van diverse bronnen en organisaties. De belangrijkste zijn, in alfabetische volgorde:

- Centraal Orgaan Mechanisatiebedrijven (COM)
- COM Koerslijst Gebruikte landbouwtrekkers
- Handboek Melkveehouderij 2009
- Handboek Pluimveehouderij 2004
- Handboek Varkenshouderij 2004
- Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB)
- Koninklijke Coöperatie Cosun U.A.
- Kwantitatieve Informatie Akkerbouw 2009
- Kwantitatieve Informatie Boomteelt (KWIN) 2006
- Kwantitatieve Informatie Fruitteelt (KWIN) 2009-2010
- Kwantitatieve Informatie voor de Glastuinbouw (KWIN) 2009
- Kwantitatieve Informatie Veehouderij (KWIN) 2011-2012
- Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO-Nederland)
- Landbouw Economisch Instituut (LEI)/www.lei.nl
- Landelijk Biggenprijzenschema van juli 2011
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie-Nibud
- Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-administratieconsulenten (SRA)
- Tabellenboek Veevoeding
- Uniformeringsafspraken Varkenshouderij 1996-1
- Vereniging van accountants-, administratie en belastingadvieskantoren "De TAAK"
- Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB)
- Weekblad Boerderij/www.boerderij.nl.

Dit is een uitgave van:

Belastingdienst

Januari 2012

AA 960 - 1Z11PL